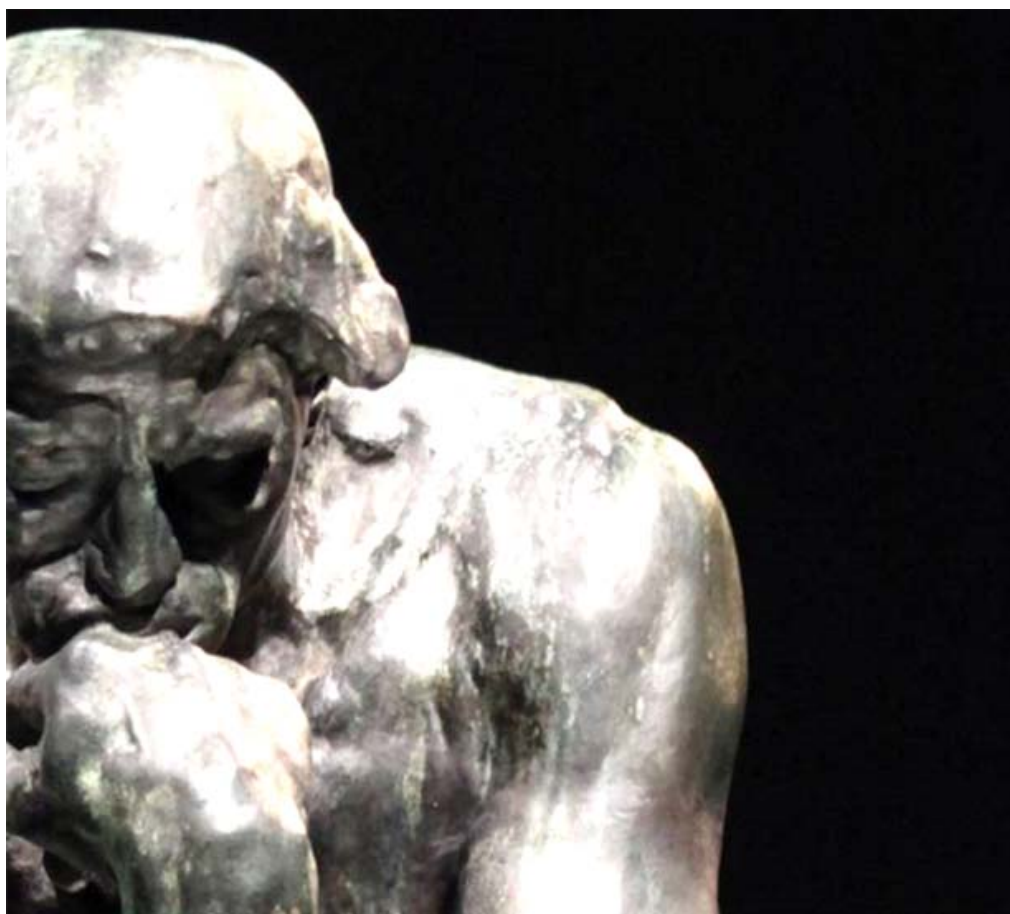

BRIDGESERVICE TRAININGEN JAARBOEK

ROB STRAVERS

SAMENGEVOEGD DOOR
TOM VAN DER BEEKE

2002

Inleiding.

Al sinds 2002 verzorgt Rob Stravers het digitale periodiek: "Bridge Training". Met vraagstukken voor beginnende en gevorderde bridgers, gelardeerd met kenmerkende achtergronden en informatie neemt hij ons mee door de wondere wereld die bridge heet. Mede gebaseerd op actuele vragen van lezers worden de onderwerpen bepaald, waarbij een afwisseling van basiskennis en diep(er)gravende theorie en praktijk het grote kenmerk is. De koppeling naar de praktijk staat in alle trainingen centraal; daar moeten immers de spellen gespeeld worden en de punten worden behaald!

Bridgetraining verschijnt wekelijks en alle uitgaven tezamen vormen ondertussen een zeer gevarieerd scala aan kennis en informatie voor alle enthousiaste bridgers en docenten.

In de loop van de jaren verzamelde Rob verschillende enthousiaste bridgers om zich heen, die onder de naam 'Bridge Service Team' met hem garant staan voor een doorlopende aanvoer van trainingsstof, met slechts één doel: (nog) meer plezier aan de bridgetafel.

Om deze informatie over de jaren makkelijker te kunnen ontsluiten worden de uitgaven per jaar gebundeld. Dit bestand is daar één van. Voorzien van een overzichtelijke inhoudsopgave zodat je bepaalde onderwerpen gemakkelijk kunt vinden.

Op de teksten berust geen copyright. Integendeel, wij stellen het zelfs zeer op prijs als je deze informatie ook deelt met collega bridgers, leerlingen van je cursussen en dergelijke. Bronvermelding wel graag mits de tekst onveranderd blijft. Eventuele aanpassingen zijn uiteraard inhoudelijk en tekstueel voor jouw eigen rekening en verantwoordelijkheid!

De afzonderlijke originele documenten en de gereed zijnde jaaroverzichten staan op www.bridgeservice.nl.

Wij wensen je veel lees- en speelplezier met deze rijke bron van bridge-informatie. Zoek gewoon die onderwerpen er uit die nu voor jou en jouw partner van nut zijn; alles in een keer tot je nemen is welhaast een onmogelijke opgave.....

Amsterdam/Zwolle, januari 2017

Rob Stravers (redactie)

Tom van der Beeke (samenstelling)

Contactinformatie: rob.stravers@upcmail.nl

Inhoudsopgave

1. Bridgevraagstuk nummer 1.....	4
2. Stayman	7
3. Jacoby	13
4. Praktijk.....	19
5. Speelfiguren	25
6. Praktijk.....	30
7. Signaleren	34
8. Biedmeter!!! doorlichten partnership.....	42
9. De kracht van lengte!.....	48
10. Versieren!	54
11. Slaan, snijden, schijnsnijden en helemaal niet snijden	60
12. Het doublet	68
13. Het Teruggekaatst Doublet.....	78
14. Het Sputnikdoublet	89
15. Effe lekker ongestructureerd... ..	98
16. uitkomst- en strafdoublet	101
17. Een troefcontract - in fases - uit de praktijk.....	106
18. De gevaarlijke hand!	111
19. Verdediging op multi-2-openingen.....	115
20. Kerstontspanning.....	123

1. Bridgevraagstuk nummer 1

1. Probeer eerst de juiste ontbrekende biedingen te geven.

	♠ A 7 ♥ H V B 9 4 ♦ A H 8 6 ♣ 6 4	
♠ ♥ ♦ ♣		♠ ♥ ♦ ♣
	♠ H V 8 ♥ A 10 2 ♦ 7 2 ♣ V 8 7 5 2	

Biedverloop (Noord is geveer; OW passen)
West Noord Oost Zuid

2. Kijk vervolgens op het volgende blad naar het juiste biedverloop

Aanbevolen biedverloop (ook 1♥/1♠-opening mag op een 4-kaart)

West	Noord	Oost	Zuid
	1♥	pas	2♣
pas	3♦(!)	pas	4♥(!)
pas	pas	pas	

2♣: belooft minstens 10 punten

3♦: belooft minstens 15/16 punten (2♦ zou 13/14 punten beloven; Zuid zou dan met 10/11 punten (en meer ruitens dan klaveren) mogen passen, terwijl Noord weet dat NZ met zuids 10 punten, voldoende punten hebben voor de manche (26).

4♥: Zuid heeft zelf 10 punten, Noord belooft er minstens 15/16. Dan moet de manche worden uitgeboden. Doordat Noord in zijn tweede beurt ruiten biedt, en toch in harten opende, moet hij minstens vijf hartens hebben. Zuid zal daarom – met zijn drie hartens mee – kiezen voor een 4♥ manche. Met een 2-kaart harten en een 3-kaart ruiten had je 3SA geboden. Toch?

Aanbevolen biedverloop (1♥/1♠-opening belooft minstens 5-kaart)

Door de beloofde 5-kaart harten en je eigen 3-kaart harten staat de speelsoort al vast. Maar ondanks dat is het goed eerst 2♣ te antwoorden. Het voordeel daarvan is dat je partner alle ruimte geeft om zijn hand nader te omschrijven. Daarbij heb je al de overtuiging niet onder 4♥ te zullen stoppen. Stel, dat je meteen 4♥ zou antwoorden, dan geef je je partner met zijn overwaarde een vrij groot probleem: passen of een slempoging doen.

Eindcontract: 4♥; uitkomst Oost: ♦V.

3. Stel je speelplan vast (bij sanscontracten begin je met het tellen van je vaste slagen en extra te maken slagen; bij troefcontracten begin je met te kijken naar je verlieslagen en zoeken naar listigheden om het aantal verlieslagen te beperken).

Kijk daarna op het volgende blad voor het aanbevolen speelplan.

Speelplan

Overwegingen

Het is een troefcontract; je begint per kleur het aantal verliesslagen te bepalen.

♠ geen

♥ geen

♦ geen (mits je in zuid troeven hebt om de 3^e en 4^e ruitenslag te kunnen troeven)

♣ twee

Vervolgens zoek je naar mogelijkheden om verliesslagen te voorkomen. De schoppenkleur is zo'n heerlijk kleurtje. Daarop kun je een mogelijke verliezer in noord opbergen. Na ♠A en ♠7 naar ♠H, is ♠V hoog. In noord zijn er dan geen schoppens meer, dus mag je zelf bepalen wat weggaat. Ja, en omdat OW niet meteen bij het uitkomen twee klaverenslagen oppakten, kun je een klaverenverliezer op de derde schoppen dumpen!

Aanpak

♦A

♦H

♦6, in zuid getroefd met ♥10 (!) als de ontbrekende ruitens 5-2 zitten, kunnen OW toch niet overtroeven! In je hebt voldoende hoge troeven om dat zo te doen.

♠8 naar ♠A

♦8, in zuid getroefd met ♥A (om dezelfde reden hoog troeven)

♥2 naar de hoge hartens in noord om alle troeven van OW op te halen

♠7 naar ♠H

♠V, in noord ♣4 opruimen

Als alle kruitdampen zijn opgetrokken heb je twaalf slagen gemaakt. Elf als OW waren begonnen met het oppakken van ♣AH. In dit geval een extra voordeel van het 2♣-antwoord... Tegenstanders komen niet snel uit in een geboden bijkleur.

Puntenwaardering

biedingen

1♥: 2 punten

2♣: 1 punt

3♦: 1 punt

4♥: 1 punt

Uitspelen

Eerste slag nemen met ♦A: 2 punten

Niet meteen in de 2e slag troeftrekken: 1 punt

♦6 troeven met een hóge troef: 1 punt

Bijtijds op de 3e schoppen een klaverenverliezer opruimen: 1 punt

Je puntentotaal is je schoolcijfer voor bieden en spelen.

2. Stayman

In plaats van ons te richten op het uitbieden en spelen van één spel, richten we ons vizier in deze tweede aflevering op één thema: het toepassen van de Staymanconventie, de meest bekende en toegepaste conventie in de Melkweg en omstreken. Dat ook op een zo eenvoudige conventie als de Stayman inmiddels vele variaties bestaan is niet meer dan logisch. Wij bridgers laten ons nu eenmaal niet in een keurslijf proppen. Op elke mooie vondst volgen beslist vele nog mooiere.

Ik geef eerst een beschouwing op de toegestane verdeling om 1SA te mogen openen en op de kracht en verdeling van de 2♣-bieder. Ook zeg ik iets over het wel of niet meteen aangeven van twee hoge 4-kaarten.

Eisen aan de 1SA-opening

In deze training gaan we uit van de 1SA-opening van 15/17 punten met een sansverdeling. En onder een sansverdeling verstaan we: maximaal één doubleton (twee kaarten in één kleur) en geen singleton (1-kaart) of renonce (géén kaart). Ook sluiten we een 5-kaart uit in een hoge kleur.

Eisen aan het 2♣-antwoord

Als de partner van de sansopener 2♣ antwoordt, is dat de eerste stap van de Staymanconventie. Dat bod zegt niets over het klaverenbezit, maar wél iets over de hoge kleuren. Daarin heeft de 2♣-bieder minstens één hoge 4-kaart. Een hoge 4-kaart met daarnaast een hoge 5-kaart is ook mogelijk. Zelfs als je naast Stayman de Jacobytransfers speelt.

In deze training belooft de Staymanbieder minstens acht punten. We koppelen de waarde van onze Stayman dus niet aan de beursmalaise van de laatste maanden.

Dat minimum van acht punten houdt in dat de sansopener met een maximumhand (17 punten) na 2♣ al weet dat er niet onder de manche zal worden gepast. Met 15 punten staat dat nog niet vast, omdat 15 + 8 punten slechts 23 punten is, wat in de regel te weinig is voor een kansrijk manchecontract.

Wel of niet meteen twee hoge 4-kaarten aangeven?

Op 2♣ heeft de sansopener vier antwoorden tot zijn beschikking. In de zestiger jaren (zei de oude man) gaven die aan:

2♦: geen hoge 4-kaart, minimale kracht (15);

2♥: 4-kaart harten, kan daarnaast een 4-kaart schoppen hebben;

2♠: 4-kaart schoppen, ontkent 4-kaart harten;

2SA: geen hoge 4-kaart, maximum kracht (17).

Omdat het 2♥-antwoord niet meteen duidelijkheid gaf over het bezit van een schoppenkwartet, en complete volksstammen die duidelijkheid wél meteen wilden, is de volgende variant ontstaan:

2♦: geen hoge 4-kaart, zegt niets over de kracht, kan dus zowel 15 als 17 punten hebben;

2♥: 4-kaart harten, ontkent 4-kaart schoppen;

2♠: 4-kaart schoppen, ontkent 4-kaart harten;

2SA: 4-kaart harten + schoppen.

Mijn advies aan minder ervaren bridgers is te kiezen voor de directe duidelijkheid, dus 2SA belooft twee hoge vierkaarten. Op de vraag of die variant ook nadelen kent, is mijn antwoord: ja, maar geen al te ernstige. Het nadeel van 2SA voor de twee hoge 4-kaarten is namelijk, dat de partner van de sansopener daarop zijn sterkste hoge kleur tot troefkleur zal verheffen, en dat hij dus de leider zal zijn. De uitkomst is dan door de sterke (sans)hand heen. Omdat we liever een uitkomst naar de kracht, naar 'vorken' als AV, zien, kun je dat een nadeel noemen.

Probeer aan de hand van de tien gezamenlijke handen de volledige bieding in te vullen. NZ passen, althans in deze training... Kijk daarna naar de alternatieven. Bedenk bij het lezen daarvan dat je beter met je partner op één lijn kunt zitten dan met mij...

♠ A H 2 ♥ V 10 6 3 ♦ A 9 ♣ A 7 5 4	<table border="0" style="margin: auto;"> <tr><td></td><td>N</td><td></td></tr> <tr><td>W</td><td>1</td><td>O</td></tr> <tr><td></td><td>Z</td><td></td></tr> </table>		N		W	1	O		Z		♠ 5 4 ♥ H B 5 2 ♦ B 7 4 3 ♣ H V 2
	N										
W	1	O									
	Z										
♠ A H 3 2 ♥ V 10 6 ♦ A 9 ♣ A 7 5 4	<table border="0" style="margin: auto;"> <tr><td></td><td>N</td><td></td></tr> <tr><td>W</td><td>2</td><td>O</td></tr> <tr><td></td><td>Z</td><td></td></tr> </table>		N		W	2	O		Z		♠ 5 4 ♥ H B 5 2 ♦ B 7 4 3 ♣ H V 2
	N										
W	2	O									
	Z										
♠ A H 3 2 ♥ V 10 6 ♦ A 9 5 2 ♣ A 4	<table border="0" style="margin: auto;"> <tr><td></td><td>N</td><td></td></tr> <tr><td>W</td><td>3</td><td>O</td></tr> <tr><td></td><td>Z</td><td></td></tr> </table>		N		W	3	O		Z		♠ 6 5 ♥ B 4 ♦ B 4 3 ♣ H V 10 8 5 2
	N										
W	3	O									
	Z										
♠ A H 3 ♥ V 8 ♦ A 9 8 4 ♣ A 10 5 3	<table border="0" style="margin: auto;"> <tr><td></td><td>N</td><td></td></tr> <tr><td>W</td><td>4</td><td>O</td></tr> <tr><td></td><td>Z</td><td></td></tr> </table>		N		W	4	O		Z		♠ V 5 4 2 ♥ H B 10 5 3 ♦ H 3 ♣ V 2
	N										
W	4	O									
	Z										
♠ A H 3 ♥ V 8 2 ♦ A 9 8 4 ♣ V 7 5	<table border="0" style="margin: auto;"> <tr><td></td><td>N</td><td></td></tr> <tr><td>W</td><td>5</td><td>O</td></tr> <tr><td></td><td>Z</td><td></td></tr> </table>		N		W	5	O		Z		♠ V 5 4 ♥ H B 3 ♦ V 7 2 ♣ 10 8 4 3
	N										
W	5	O									
	Z										

♠ A H 3
♥ V 8 2
♦ A 9 8 4
♣ A 7 5

	N	
W	6	O
	Z	

♠ V 5 4 2
♥ H B 10 5 3
♦ 3 2
♣ B 2

♠ A H 3
♥ V 10 6
♦ A 9
♣ A 7 5 4

	N	
W	7	O
	Z	

♠ 7 5 4 2
♥ 9 5 3 2
♦ 10 7 6 5 3
♣ -

♠ A H 3
♥ V 10 6
♦ A 9
♣ A 7 5 4

	N	
W	8	O
	Z	

♠ B 5 4 2
♥ H 8 5 3
♦ 6
♣ 9 6 3 2

♠ A V 3 2
♥ H 10 6 3
♦ A 9
♣ A 7 5 4

	N	
W	9	O
	Z	

♠ H B 5 4
♥ 5 4
♦ B 7 4 3
♣ H V 2

♠ A H 3 2
♥ V 10 6 3
♦ A 9
♣ V 7 5 4

	N	
W	10	O
	Z	

♠ B 10 9 4
♥ H 5
♦ 6 3 2
♣ A 6 5 2

Alternatieven

Spel 1

1SA 2♣

2♥ 4♥ De 4-4-fit harten is gevonden; genoeg kracht voor de manche.
pas

Spel 2

1SA 2♣

2♠ 3SA Geen 4-4-fit in hoge kleur, het 2♠-antwoord ontkent immers een 4-kaart harten; genoeg kracht voor de manche.

pas

Spel 3

1SA 3SA Geen hoge 4-kaart, wel genoeg kracht voor de manche.

Spel 4

1SA 2♣

2♦ 3♥ Sansopener ontkent met 2♦ een 4-kaart hoge kleur. Hij kan wel een 3-kaart harten en/of schoppen hebben. Met een 3-kaart harten mee, is harten de kansrijkste speelsoort. 2♥ bieden na het 2♦-antwoord mag alleen met 8/9 punten. Daar mag de sansopener op passen met een 3-kaart harten en een minimale sanshand (15 punten). Daarom is na 2♦ die sprong in harten noodzakelijk. Met een 3-kaart harten mee zou opener daarop 4♥ bieden in plaats van 3SA.

3SA pas

Spel 5

1SA 2SA 8/11, vraagt opener met 17 punten 3SA te bieden.

pas Opener is te zwak voor 3SA.

Spel 6

1SA 2♣

2♦ 2♥ 8/9 met 5-kaart harten; een 4-kaart noemen heeft immers geen zin meer

4♥ pas 3-kaart harten mee en maximaal, dan staat voor de 1SA-opener de manche na 2♣ al vast!

Spel 7

1SA 2♣

2♦ pas!!! Een artistieke. Vooral als partner met twee hoge 4-kaarten géén 2SA biedt maar 2♥, is het met deze hand bijzonder aantrekkelijk om - ondanks de nul punten - even artistiek te doen... De hand neemt immers in een sanscontract geen enkele slag mee.

Spel 8

1SA pas!!! Een beetje provocerend na het vorig spel; maar nu is het gevaarlijk om artistiek te doen, want... op 2♦ kun je met deze hand niet met een fijn gevoel passen. En na het 2♦-antwoord 2♥ bieden, betekent dat de 1SA-opener met 17 punten en een 3-kaart mee dan 4♥ zal antwoorden...

Spel 9

1SA 2♣

2SA.....Twee hoge 4-kaarten.

4♠ Genoeg kracht om meteen 4♠ uit te bieden.

pas

Als op 2♣ 2♥ een 4-kaart harten belooft en een 4-kaart schoppen niet uitsluit, gaat de bieding op spel 9 als volgt:

1SA 2♣

2♥..... 4-kaart harten; 4-kaart schoppen niet uitgesloten.

3SA Ook met 15 punten bij sansopener staat de manche vast.

4♠..... Heeft naast de hartenkleur een 4-kaart schoppen. Omdat 2♣ minstens één hoge 4-kaart belooft, en uit het 3SA bod blijkt dat dat niet in de hartenkleur is, moet de 2♣-bieder een 4-kaart schoppen hebben. Dus is 4♠ het meest aantrekkelijke contract.

pas

Spel 10

1SA 2♣

2SA 3♠ Met 10+ punten was 4♠ het juiste (eind)bod geweest.

pas Had met 17 punten de manche (4♠) volgegooid.

Als op 2♣ 2♥ een 4-kaart harten belooft en een 4-kaart schoppen niet uitsluit, gaat de bieding op spel 10 als volgt:

1SA 2♣

2♥ 2SA 8/9 punten; te weinig punten dus om zeker te zijn van een manchecontract. Ontkent ook een 4-kaart harten (moet dus wél een 4-kaart schoppen hebben, omdat 2♣ nu eenmaal minstens één hoge 4-kaart belooft).

Omdat de 2SA-bieder met dit 2e bod heel nauwkeurig zijn verdeling (4-kaart schoppen) en kracht (8/9) punten aangeeft, is het aan de sansopener om het meest kansrijke eindcontract te bepalen.

3♠ Als de sansopener slechts 15 punten heeft, zit er geen verantwoord manchecontract in. Zonder 4-kaart schoppen zal de sansopener met het minimum (15 punten) passen en met het maximum 3SA uitbieden. Mét een 4-kaart schoppen zal de sansopener in ieder geval kiezen voor een schoppencontract. Met maximumkracht biedt hij 4♠ en met minimale kracht, zoals in dit spel, voor 3♠.

pas Daarop wordt natuurlijk geen 4♠ geboden vanwege de 4-kaart mee. Want die 4-kaart hadden we al aangegeven met het 2♣- en 2SA-bod

Eindscore

Noteer voor elke juiste biedserie 1 punt. Voor elke biedserie die anders is, maar wel op hetzelfde eindcontract uitkomt, mag je een half punt noteren. In mijn onmetelijke gulheid, sta ik je toe om een vol punt bij te tellen als je in spel 7 paste op 1SA. De eindscore is je schoolcijfer voor je biedtechniek na de 1SA-opening.

3. Jacoby

In de vorige aflevering pakten we de Staymanconventie bij de kop; het meest gebruikte stuk gereedschap na partners 1SA-opening. Een bidwapen dat inmiddels vrijwel even onmisbaar is na partners 1SA-opening, is de verzameling Jacoby Transfers.

Voor degenen die niet precies weten wat onder de Transfers wordt verstaan, geef ik het basisprincipe en de betreffende biedingen met hun betekenis. Ook als je nog niet van plan bent de Jacoby Transfers toe te passen, is het wenselijk om de betekenis van de biedingen te begrijpen. 99 van de 100 tegenstanders 'transfereren' namelijk wél. En om te voorkomen dat je dan met je partner wordt 'weggeblazen', zul je toch op z'n minst enig idee moeten hebben van wat die tegenstanders nu precies aan het doen zijn.

Basisprincipe Jacoby Transfers

De sansopener heeft in de regel de sterkste hand (15/17 punten).

Het is vaak een voordeel als de tegenstander naar de sterke hand uitkomt, 'naar de vorken toe', naar iets als AV of H B x.

De sansopener kan dus beter leider zijn dan de partner van de sansopener.

De Jacoby Transfers zijn bedacht om de sansopener zoveel mogelijk leider te laten zijn, ook als de lange kleur van de partner de troefkleur moet worden.

En dat kunstje wordt als volgt geflikt.

Als de partner van de sansopener een 5-kaart of langer heeft, biedt hij de kleur ónder die lange kleur. De sansopener mag dan maar één ding doen: de aangrenzende kleur bieden. Dat is dan de kleur waarin de partner van de opener minstens een 5-kaart heeft. De sansbieder heeft dus geen enkele keus. Wat hij ook in zijn handen heeft, na zijn 1SA, en 2♦ van zijn partner, biedt de sansopener 2♥; ook als hij daar maar twee kaarten in heeft.

De partner van de 1SA-opener belooft met zijn 'transfer' alleen maar minstens een 5-kaart in de aangrenzende hogere kleur. Over zijn kracht en nadere verdeling zegt zijn eerste bod helemaal niets. Hij kan zelfs 0 (nul, nada, niente) punten hebben! Echte inhoudelijke informatie geeft hij pas met zijn tweede bod.

Na 1SA belooft 2♦ minstens een 5-kaart harten en 2♥ minstens een 5-kaart schoppen. De sansopener moet dan respectievelijk braaf 2♥ en 2♠ bieden. Dat is redelijk eenvoudig.

Met een lange klaverenkaart biedt de partner van de sansopener 2♠. Daar moet de sansopener 3♣ op antwoorden.

Een 5-kaart ruiten kunnen we niet met 2♣ aangeven omdat 2♣ al is gereserveerd voor de Stayman. Voor de 5-kaart ruiten gebruiken we eveneens 2♠. Na 2♠ móét de sansopener 3♣ antwoorden, waarna 3♦ volgt door de partner van de 1SA-opener.

Voor die ruitenkleur zou je ook kunnen afspreken dat die met 3♣ of 2SA wordt aangegeven. Aan dat directe 3♣-antwoord zou echter een ander betekenis gehangen kunnen worden en het 2SA-antwoord zal gegarandeerd gemakkelijk tot misverstanden leiden. In deze training gaan we ervan uit dat 2♠ wordt gebruikt voor de beide lage kleuren, zonder deze keus zalig te verklaren.

We gaan nu eerst in op de meest voorkomende transfers (2♦/♥ voor respectievelijk harten en schoppen).

West Oost

1SA 2♦ 0/25 punten, minstens 5-kaart harten

2♥..... verplicht antwoord

- pas 0/7 punten, minstens 5-kaart harten

- 3♥ 8/9 punten, minstens 6-kaart harten

Sansopener biedt met 17 ptn 4♥

- 4♥ 10/14 punten, minstens 6-kaart harten

- 2SA 8/9, precies 5-kaart harten

Sansopener biedt met 17 punten de manche; met 15 punten niet. Met twee hartens kiest hij voor een sanscontract, met meer hartens voor een hartencontract.

- 3SA 10/14, precies 5-kaart harten

Sansopener past met twee hartens en biedt 4♥ met drie of vier hartens.

Met een 5-kaart schoppen zou Oost na 1SA 2♥ hebben geantwoord, gevolgd door het verplichte 2♠-antwoord van de opener. In plaats van het 3♥- en 4♥-bod, biedt Oost dan 3♠ en 4♠.

Geef per tafel de complete bieding; West opent telkens en NZ passen. Na tafel 10 volgen mijn voorstellen.

♠ A H 7 2	<table style="margin: auto;"> <tr><td></td><td>N</td><td></td></tr> <tr><td>W</td><td>1</td><td>O</td></tr> <tr><td></td><td>Z</td><td></td></tr> </table>		N		W	1	O		Z		♠ 5 4
		N									
W		1	O								
		Z									
♥ 6 3	♥ B 9 8 5 2										
♦ A 9 4	♦ 7 5 3										
♣ A V 5 4	♣ 7 6 3										

♠ A 7	<table style="margin: auto;"> <tr><td></td><td>N</td><td></td></tr> <tr><td>W</td><td>2</td><td>O</td></tr> <tr><td></td><td>Z</td><td></td></tr> </table>		N		W	2	O		Z		♠ B 10 9 8 4 3
		N									
W		2	O								
		Z									
♥ V 10 6	♥ H B 2										
♦ A V 9	♦ B										
♣ A 7 5 4	♣ H V 2										

♠ A H 3 2
♥ V 10 6
♦ V 9 5 2
♣ A 4

	N	
W	3	O
	Z	

♠ 6 5 4
♥ H B 8 7 4 2
♦ B 4
♣ H 2

♠ A H 3
♥ V 8 7
♦ A 9 8
♣ A 7 5 3

	N	
W	4	O
	Z	

♠ V 5 4
♥ H B 10 5 3
♦ H 3
♣ V 4 2

♠ A 3
♥ V 8 2
♦ A 9 8 4
♣ H V 7 5

	N	
W	5	O
	Z	

♠ V B 8 5 4
♥ H B 3
♦ V 7 2
♣ 10 8

♠ A H 8 3
♥ V 8 7 2
♦ A 9
♣ H 7 5

	N	
W	6	O
	Z	

♠ 4 2
♥ 10 5 3
♦ B 10 7 6 3 2
♣ 8 3

♠ A B 3
♥ V 10 6
♦ A 9
♣ A 7 5 4

	N	
W	7	O
	Z	

♠ 10 7 5 4 2
♥ B 9 5 3 2
♦ 7 5 3
♣ -

♠ A H
♥ V 10 6
♦ A 9 8
♣ A 7 5 4 2

	N	
W	8	O
	Z	

♠ V B 5 4 2
♥ H B 8 5 3
♦ 6
♣ H 8

♠ A B 7 3
♥ A V 6 3
♦ A 9
♣ 7 5 4

	N	
W	9	O
	Z	

♠ 8 5 4
♥ 7 2
♦ 7 5 3
♣ A H 6 3 2

♠ A 2
♥ V 10 6 3
♦ A H 9
♣ V 7 5 4

	N	
W	10	O
	Z	

♠ B 10 9 7 4
♥ H 9 8 5
♦ 3
♣ A H 2

Alternatieven

	West	Oost
Spel 1	1SA 2♥.....	2♦ Verplicht antwoord. pas In een sanscontract neemt de oosthand geen enkele slag mee. In een hartencontract beslist wel. Daarom is het goed om ondanks die zwakte te kiezen voor een hartencontract. Toegegeven, je moet een slag meer halen, maar je haalt in een hartencontract ook vrijwel zeker méér dan een slag meer.
Spel 2	1SA 2♠	2♥ 4♠ De sansopening garandeert in elke kleur minstens een 2-kaart. Voor oost staat daardoor vast dat in het ongunstigste geval het gezamenlijke bezit uit minstens acht schoppens bestaat. En met die wetenschap dat de speelsoort schoppen moet zijn. En de elf honneurpunten maken met het 1SA-minimum van 15 punten een manchecontract verantwoord. Dus volgooien die hap.
Spel 3	1SA 2♥ pas.....	2♦ 3♥ Ook nu staat voor oost vast dat harten de troefkleur moet zijn. Met 15 punten bij west is 4♥ echter niet verantwoord. Met 3♥ nodigt oost west uit om met 17 punten de manche uit te bieden. Geen maximum, dus beheersen.
Spel 4	1SA 2♥ 4♥	2♦ 3SA Met elf punten mee staat de manche vast. De speelsoort echter nog niet. De sansopener kan een 2-kaart harten hebben. In dat geval hebben NZ zes hartens en een sanscontract dus aantrekkelijker zijn. West weet door het 2♦-bod van oost dat oost een 5-kaart harten heeft. Met twee hartens mee zal hij passen, met drie of vier hartens mee kiest hij voor 4♥. Hamerstuk!

	West	Oost
Spel 5	1SA 2♠	2♥ 2SA Oost heeft twee dilemma's: wel of geen manchecontract en wel of geen schoppencontract. Wel een manche als west het maximum heeft van 17 punten en wel een schoppencontract als west minstens een 3-kaart mee heeft. Met het 2SA-rebid liggen die twee ballen dus bij west.
	pas.....	Minimaal, dus géén manche; en slechts een 2-kaart schoppen, dus geen schoppencontract.
Spel 6	1SA 3♣.....	2♠ Verplicht antwoord op 2♠. 3♦ Inderdaad moeten er nu twee slagen meer worden gehaald dan wanneer oost op 1SA had gepast. Je mag er echter van uitgaan dat de zeskaart ruiten heel waarschijnlijk drie of meer slagen zal meenemen. En dat is al winst. Bedenk verder dat west nu toevallig een 2-kaart ruiten mee heeft, maar dat dat er meestal meer zullen zijn; zelfs een 4- of 5-kaart ruiten is mogelijk...
Spel 7	1SA 2♥	2♦ pas! Twee dingen zijn zeker: er zit voor ons geen manche in, en NZ hebben samen meer punten dan wij. Het is aantrekkelijk om na het verplichte antwoord van 2♥ ook de 5-kaart schoppen te laten horen met 2♠. Sansopener kan dan kiezen. Toch raad ik dat af. Als partner voorkeur heeft voor de harten, moet hij naar 3♥. Als NZ het 2♥-bod mochten doubleren, kun je altijd nog naar 2♠! En weet je wat nog leuker is? Als NZ alsnog in de bieding komen en hun heil in de schoppenkleur zoeken... Ja, ook in bridge kan zwijgen goud zijn!
Spel 8	1SA 2♠	2♥ 3♥ 3♥ belooft een 5-kaart harten, naast de 5-kaart schoppen. Partner mag de manche uitbieden in de kleur waarin hij de meeste kaarten heeft.

	West	Oost
Spel 9	1SA	pas De 5-kaart klaveren zal ook in een sanscontract de nodige slagen opleveren. Vooral als je niet meteen ♣AH slaat, maar eerst een klaverenslag weggeeft. Zodra je weer aan slag bent sla je ♣AH. Als de ontbrekende klaveren 3-2 zitten is de laatste klaveren van oost ook goed voor een slag. Met deze hand kun je op 1SA dus beter passen dan via 2♠ naar 3♣ klimmen.
Spel 10	1SA 2♥.....	2♣! Met een 5- en een 4-kaart hoog kun je gemakkelijker 'Staymannen'. 4-kaart harten. 4♥ 'pies of keek'

Die laatste is misschien een beetje gemeen, maar ik had mij al negen spellen zitten inhouden. Bedenk verder dat als je ook met een 5- en een 4-kaart hoog het niet verkeerd hoeft te zijn om de 'transfereren'. Het belangrijkste is dat je samen met partner weet wat je doet. En dat geldt voor alle biedingen. We besluiten deze training met een 'partnertest'.

A	B	C
1SA 2♦	1SA 2♥	1SA 2♥
2♥ 2♠	2♠ 3♥	2♠ 4♥

Noteer welke kracht en lengte jouw eigen partner belooft als hij als oost biedt zoals in de drie biedseries hierboven.

Vraag vervolgens aan je partner wat hij van jou zou verwachten als jij de oostspeler zou zijn. Als jullie dan dezelfde waarde en lengte aan deze drie biedingen hangen, past een heel groot compliment.

Eindscore

Noteer voor elke juiste biedserie 1 punt. Voor elke biedserie die anders is, maar wel op hetzelfde eindcontract uitkomt, mag je een half punt noteren.

4. Praktijk

Na de twee enerverende thema-trainingen (Stayman en Transfers) pakken we een heel gewoon spel uit de praktijk.

We richten ons eerst op het bieden. Daarna leggen we het uitspelen onder de loep.

Bieden

♠ B 9 3
♥ 8 7
♦ H V B 4
♣ A H 7 5

♠ A H V 10 2
♥ A 4 3 2
♦ 10 9
♣ 6 2

Geef de biedserie van Noord/Zuid (OW passen); kijk nadat je die hebt gegeven naar de alternatieve serie op het volgende blad.

Noord is gever, niemand is kwestbaar.

Alternatieve biedserie

Zuid	West	Noord	Oost
--	--	1♣	pas
1♠	pas	1SA	pas
3♥!	pas	3♠	pas
4♠	pas	pas	pas

1♣: met alleen 4-kaarten open je in je laagste 4-kaart

1♠: als je op hetzelfde niveau twee kleuren kunt noemen, begin je met de langste van die twee, in dit geval dus schoppen. Met twee 4-kaarten zou je de laagste kleur het eerst noemen.

1SA: lastige situatie. Noord mag geen 2♦ bieden omdat hij in dat geval een nieuwe kleur zou bieden voorbij de grens van 1 in zijn openingskleur (klaveren). Dat mag uitsluitend met extra kracht, minstens 16/17 punten. 2♣ mag ook niet, omdat dat bod een 5-kaart zou beloven en 2♠ mag alleen met een 4-kaart mee. 1SA is dus het enige alternatief. Want passen is uitgesloten omdat Zuid met 1♠ formeel 6 t/m 27 punten belooft. Hij zal er maar 27 hebben en dan 1♠ moeten spelen...

3♥ Door de opening van Noord stond voor Zuid meteen al vast dat een manchecontract verantwoord is. Samen minstens 26 punten. Daarom is deze sprong in harten noodzakelijk, ondanks het wat pierige hartenkwartet. Bedenk dat Noord een 4-kaart harten kan hebben, en deze, net als de ruitenkleur, door gebrek aan voldoende kracht, niet mag laten horen. Daarom is het faliekant fout als Zuid in plaats van 3♥, 3♠ zou bieden. Zeker, dat 3♠-bod geeft aan dat Zuid minstens een 5-kaart en waarschijnlijk zelfs meer schoppens bezit. Maar als Noord minder dan drie schoppens heeft en wél een 4-kaart harten, komt de hartenfit niet meer boven water.

3♠ Noord mag niet passen op 3♥. Omdat Zuid eerst in de hogere kleur antwoordde (1♠) moet die kleur langer zijn dan de hartenkleur. Er moeten dus samen minstens acht schoppens zijn. Daarom geeft Noord zijn voorkeur aan voor een schoppencontract. Omdat Zuid 10/11 punten kan hebben, gooit Noord de manche nog niet vol. Er is ook geen risico dat de manche wordt gemist. Want na 3♠ komt Zuid nog aan bod. En met een opening mee zal hij beslist 4♠ bieden!

4♠ Hamerstuk; voldoende kracht voor de manche.

Noteer per goed bod 1 punt. Voor het biedgedeelte zijn daardoor maximaal zes punten te behalen.

Zuid speelt 4♠; west komt uit met ♥H. Hoe pak je dit spel als leider aan?

Kijk pas op het volgende blad als je je speelplan gereed hebt. Leg het spel met echte speelkaarten uit als je het vanaf papier lastig vindt.

Speelplan

Het is een troefcontract, dus tel je eerst je verliesslagen.

Schoppen: geen verliesslag!

Harten: één verliesslag. Als OW echter aan slag komen op een moment dat er in noord geen troef meer ligt, verlies je drie hartenslagen!

Ruiten: één verliesslag.

Klaveren: geen verliesslag.

De eerste telling levert slechts twee verliesslagen op. Er lijkt dus geen vuiltje aan de lucht. Maar... er zit een flinke adder onder het gras. Stel dat we beginnen met troeftrekken. We missen vijf troeven, dus moeten we minstens driemaal troefspelen. In de ruitenkleur kunnen we drie slagen maken. Nadat we alle troeven hebben opgehaald spelen we de ruitenkleur aan. OW kunnen dan nemen met ♦A en... drie hartenslagen incasseren. En dat zou 1 down betekenen.

Herkansing!

Als je inderdaad – na de eerste slag te hebben genomen met ♥A – eerst alle troeven wilde trekken, ga je down. Maak een nieuw speelplan waarin je het hartengevaar bezweert. Op het volgende blad staat het 'veilige speelplan'.

Veilige speelplan

Er dreigen drie hartenverliezers. Dat worden er twee als je een kleine harten in noord kunt introeven. En dat kun je door de eerste slag meteen te nemen met ♥A en een kleine harten terug te spelen.

Inderdaad, je geeft nu een hartenslag weg. Maar je hebt wel alles onder controle omdat er nog troeven op tafel liggen.

Zodra je weer aan slag bent speel je vanuit zuid een harten die je in noord introeft.

Als OW troef naspelen, neem je die in de hand, in noord speel je ♠3 bij. Komen OW met klaveren, dan kun je zelf met troef oversteken naar de hand.

En vanuit de hand troef je een harten in noord, waarmee je contract al binnen is.

Want je kunt nu alleen nog één hartenslag verliezen en ♦A. Je haalt alle troeven van OW op en vervolgt met ♦10. OW mogen ♦A binnenhalen en een hartenslag, maar komen verder niet meer voor in dit stuk.

Het aftroeven van klaverenslagen lijkt misschien aantrekkelijk, maar levert geen extra slag(en) op. Je troeft dan namelijk aan de kant waar je de meeste troeven hebt.

Stel, je speelt een schoppencontract en je hebt de volgende troefkaarten:

♠ 9 8 7

♠ A H V B 10

Als je dan vijfmaal troeftrekt, maak je vijf troefslagen.

Als je vóór het troeftrekken tweemaal in zuid introeft, en daarna troeftrekt, maak je eveneens vijf troefslagen. Dat komt omdat je in zuid de meeste troeven hebt.

Maak je echter twee aftroefslagen in **noord** voor het troeftrekken, dan kun je zeven (dus twee extra) gemaakte troefslagen noteren.

Regel

Een aftroefslag levert pas een extra slag op als het aantal troeven aan de aftroefkant daardoor minder wordt dan aan de andere zijde.

Ja, dat is een doordenker! Anders gezegd:

Tweemaal in zuid introeven levert geen extra slag op. Maar... zodra je een derde maal in zuid aftroeft – waardoor het aantal troeven in zuid minder wordt dan de drie in noord – kun je een extra troefslag noteren. Je maakt dan namelijk totaal zes troefslagen in plaats van vijf als je zou beginnen met vijfmaal troeftrekken.

Daarom is het 't aantrekkelijkst om aan de zijde waar de minste troeven liggen, te troeven. Net zoals het voor tegenspelers aantrekkelijk kan zijn om de leider aan de zijde waar de meeste troeven liggen een aftroever te 'gunnen'.

Score

Noteer voor het uitspelen vier punten als je de eerste slag nam met ♥A en meteen harten terugspeelde.

Als je West de eerste slag liet houden, met het voornemen daarna ♥A te spelen en een harten in te troeven, mag je eveneens vier punten noteren.

Mocht je deze speelwijze pas in de herkansing hebben gevonden, dan noteer je helemáál vier punten! Want dan is er immers pas écht sprake van een supersnel groeiproces.

Door de punten van het bieden en spelen bij elkaar te tellen ontstaat je schoolcijfer voor dit spel.

5. Speelfiguren

Uit de eerste antwoorden op de enquête blijkt een duidelijke voorkeur voor afwisseling tussen één spel met bieden en spelen en de behandeling van een bepaald thema. In mijn onmetelijke voorkeur voor inspraak - zolang de gegeven voorkeuren ook de mijne zijn - zal ik proberen die afwisseling erin te houden.

In deze trainingsaflevering richten wij ons op het prachtige onderdeel 'speelfiguren'. En schrik nu niet meteen, want onder een speelfiguur verstaan we alleen maar de aanpak van één gegeven kleur. Zo treffen we hieronder een speelfiguur aan van de schoppens. En we richten ons slechts op het zo goed mogelijk spelen van deze kleur. In de niet gegeven kleuren zijn aan weerszijden voldoende entrees om de gegeven kleur optimaal te behandelen. Hoe zou je deze schoppenkleur aanspelen? Stel dat eerst vast en lees daarna verder.

♠ A H 4 3

♠ B 7 6

Je speelt eerst (naar) ♠A. Leuk als ♠V ergens sec (kaal)zit. Dan vanuit noord een kleine schoppen naar ♠B. Leuk als ♠V bij oost zit. In dat geval is ♠B altijd goed voor een slag. En zit ♠V verkeerd, dan is er nog een kans op de ontbrekende schoppens 3-3, waardoor noords vierde schoppen goed is voor een slag.

Nu zou je kunnen zeggen dat het spelen van een kleine schoppen naar ♠B leuk kan zijn, maar onnodig verliezend als west ♠Vx zou hebben. Als je dan gewoon ♠AH zou slaan, valt ♠V, en is ♠B namelijk wél een slag. Die stelling klopt, maar... de kans dat ♠V bij west zit is groter dan dat hij in tweeën bij oost zit. Als west twee schoppens heeft, heeft oost er vier. En het is net als in een loterij. De kans dat ♠V bij de 4-kaart zit is vier tegen twee.

Ik geef tien speelfiguren. Probeer met de logica van de speelfiguur hierboven, en met je ongekennde creatieve inzicht de meest kansrijke speelwijzen te vinden. Opgelet!!! Met de niet gegeven kleuren kun je probleemloos oversteken naar de zijde vanwaar je de hartens wilt aanspelen!

♥ A B 5 4 3

♥ H 8 7

♥ A H B 5 4 3

♥ 7 6

♥ A H B 10 3 2

♥ 7 5

♥ A V 10 4 3

♥ B 7 2

♥ V 5

♥ H 7 6 4 3 2

♥ H V 10 4 3 2

♥ 6 5

♥ A B 9 4 3

♥ 7 6 2

♥ A V 6 5 4

♥ H 10 9 2

♥ A H 6 5 4

♥ V 9 8 3

♥ H V 9 4 3

♥ B 8 7 6

De juiste aanpakken staan op het volgende blad.

Juiste aanpak

♥ A B 5 4 3

1

♥ H 8 7

Sla eerst ♥H, je hoopt op ♥V-sec. Dan kleine harten vanuit zuid naar ♥B in de hoop dat ♥V bij west zit.

♥ A H B 5 4 3

2

♥ 7 6

Sla ook nu eerst ♥A - hoopt op ♥V-sec - en speel daarna vanuit zuid naar ♥B in de hoop dat west ♥V heeft.

♥ A H B 10 3 2

3

♥ 7 5

Deze kaart lijkt op de vorige, maar door de aanwezigheid van ♥10 is de aanpak wezenlijk anders. Nu moet je niet eerst ♥A slaan maar meteen vanuit zuid op ♥V snijden. De kans namelijk dat west ♥Vxxx heeft, is (viermaal) groter dan dat ♥V sec zit. Door tweemaal vanuit zuid te snijden maakt zelfs ♥Vxxx bij west geen slag!

♥ A V 10 4 3

4

♥ B 7 2

Speel een lage harten naar noord om te snijden op ♥H. Niet ♥B voorspelen. Want als ♥H dan sec blijkt te zitten bij west, zou je onnodig een hoge harten (B) kwijt zijn. Daardoor wordt later oosts ♥9 hoog.

♥ V 5

5

♥ H 7 6 4 3 2

Een tochtig kaartje. Je kunt alleen vijf slagen maken als west ♥Ax heeft. Helaas geen grote kans, maar extra fijn als het wel zo zit. Om vijf slagen te maken speel je ♥2 naar ♥V en vervolg je met ♥5 naar ♥3... ♥A zal dan immers vallen. ♥H kan zich vervolgens richten op het ophalen van oosts laatste harten.

♥H V 10 4 3 2
6
♥ 6 5

Ga uit van ♥Ax(x) bij west. Speel ♥5 naar ♥H, en als die houdt, later ♥6 naar ♥V.
Het maakt dan niet uit waar ♥B zit, want die doet dan niet mee.

♥ A B 9 4 3
7
♥ 7 6 2

Als ♥H en ♥V verdeeld zitten en ♥10 bij west, geef je maar één slag af. Speel ♥2 naar ♥9. Oost zal moeten nemen met ♥H of ♥V. Daarna snijden we wederom vanuit zuid het andere hoge plaatje eruit.

♥ A V 6 5 4
8
♥ H 10 9 2

Als de ontbrekende vier kaarten 2-2 of 3-1 zitten, heb je geen probleem. Zitten ze 4-0, dan is het van belang dat je ♥B eruit kunt snijden. Door te beginnen met ♥A, de zijde dus waar je twee hoge honneurs hebt, kun je daarna nog beide richtingen uitsnijden. Een van de tegenstanders zal immers niet bekennen.

♥ A H 7 5 4
9
♥V 9 8 3

De beroemde broer van het vorige probleem. Het ligt voor de hand ook nu te beginnen met ♥A, zodat je nog twee kanten kunt opsnijden. Maar helaas is dat fout! Je mist nu namelijk ♥B10. Als oost ♥B10 6 2 heeft, kun je nooit voorkomen dat oost een slag maakt. ♥V kan namelijk niet in haar eentje ♥B én ♥10 opvangen. Zit ♥B1062 echter bij west, dan zorgen ♥A en ♥H voor de nodige opvang. Maar... het is dan wél zaak dat je niet al meteen ♥A speelt doch ♥V!!! Oost renonceert (mooi woord voor niet bekennen) waarna tweemaal met succes over west kan worden gesneden.

♥ H V 9 4 3
10
♥ B 8 7 6

Ook nu hoeft je alleen maar bedacht te zijn op het mogelijk 4-0 zitsel. Door eerst ♥H te spelen, houdt je de mogelijkheid om daarna over beide zijden op ♥10 te snijden als een van de tegenspelers in de eerste slag niet bekent.

Score

Noteer voor elke goede aanpak een punt. Het totaal is je schoolcijfer voor je behandeling van speelfiguren.

6. Praktijk

Een lastig spel uit de harde praktijk

We gaan het volgende niet gemakkelijke spel vanuit verschillende hoeken beschouwen. We lichten het bieden door en leggen het afspel onder de microscoop.

♠ 10 9 8 3
♥ H V 8 7 4
♦ H V
♣ H V

♠ A H B 4
♥ 9 2
♦ 10 9 6 2
♣ A 10 5

Hoe verloopt de bieding als OW passen en:

- a. noord de geveer is;
- b. zuid de geveer is.

- c. Hoe verloopt de bieding als west geveer is, en opent met 1♣ (verder passen OW)?

Op het volgende blad staan mijn voorkeuren.

a. Biedserie als noord opent

Noord Zuid

1♥ 1♠
2♠ 4♠ (pies of keek...)
pas

- 1♠: zuid zoekt rustig naar de aantrekkelijkste speelsoort, in de wetenschap dat er voldoende punten zijn voor de manche.
- 2♠: noord geeft zijn 4-kaart steun aan. Op dat moment is het niet nodig om de harten nog een keer te bieden vanwege de 5-kaart. De speelsoort is immers gevonden, en slechts één kleur mag troef worden... Maak het (ook) je partner zo gemakkelijk mogelijk!
- 4♠: de puntenkullers die 12 punten nét een puntje te weinig vinden voor 4♠ stel ik misschien gerust met de mededeling dat voor een doubleton (de tweekaart in harten) een puntje mag worden bijgeteld.

b. Biedserie als zuid opent

Noord Zuid

-- 1♦
1♥ 1♠
4♠ pas

- 1♦: laagste 4-kaart
- 1♥: met twee 4-kaarten had noord ook 1♥ geantwoord, alleen met een langere schoppenkaart had noord 1♠ genoemd. Door in de tweede beurt dan harten te noemen is meteen de 5-kaart schoppen bekend.
- 1♠: heerlijk om zo goedkoop je tweede kleur te kunnenannonceren.
- 4♠: de manche stond na zuids opening al vast voor noord. En nu zuid zijn schoppenkleur laat horen, weet noord ook waarin de manche moet worden uitgeboden.

c. Biedserie als west opent met 1♣

Zuid	West	Noord	Oost
--	1♣	doublet	pas
2♠	pas	4♠	pas
pas	pas		

- doublet: het nadeel van 1♥ is dat partner niet op (zoveel) openingskracht rekent en daarnaast geen 4-kaart schoppen verwacht. Het risico dat de schoppenkleur niet boven water komt én dat de manche wordt gemist in dit spel is dan vrij groot.
- 2♠: Met elf punten of meer maak je een sprong. Je bent immers - door de pas vanoost - verplicht om te bieden. 1♠ sluit dan zelfs een hand met nul punten niet uit!

4♠: Met minstens elf punten bij zuid kan noord maar één ding doen, en dat is 4♠.

♠ 10 9 8 3
♥ H V 8 7 4
♦ H V
♣ H V

♠ A H B 4
♥ 9 2
♦ 10 9 6 2
♣ A 10 5

We gaan ervan uit dat zuid 4♠ speelt en dat west start met ♣B (zodra OW weer aan slag zijn spelen ze weer klaveren na). Hoe timmer je je speelplan in elkaar?

Ik zeg er meteen bij dat dit een heel lastig spel is. Wat kan helpen bij het vinden van het juiste speelplan is de volgende gewoonte.

1. Tel je verliezers. In dit spel zijn dat er mogelijk drie: een harten, een schoppen als ♠V verkeerd zit en ♦A. We moeten 4♠ maken, drie verliezers is geruststellend.
2. Tel je slagen ervan uitgaand dat je gewoon troeftrekt. Dan kom je aan acht: drie klaveren, één ruiten, drie schoppens en één harten. Je moet dus twee slagen 'versieren'.

Op het volgende blad staat het 'waterdichte' speelplan...

Waterdichte speelplan

We telden acht slagen als we 'gewoon troef zouden trekken. Twee slagen moeten we versieren. En dat kan door tweemaal ruiten in noord te troeven! Het enige probleem is dat we tweemaal naar zuid moeten om de in te troeven ruitens voor te spelen. We hebben echter niet veel kaarten in zuid om naar over te steken. Feitelijk kan dat alleen in de troefkleur. In dit spel moeten we daarom NIET beginnen met troeftrekken. Als we twee ruitens introeven in noord, zijn we binnen.

Het hoofdplan is dus als volgt:

Meteen ruiten aanspelen. Nadat de tweede ruiten in noord is gespeeld, oversteken naar ♠A, ruiten troeven, oversteken naar ♠H en de laatste ruiten troeven. Mocht zo'n ruitenaftroever worden overgetroefd, kan alleen met ♠V, dan kost dat geen slag omdat je ♠V anders aan het eind had afgegeven.

Tussen dat oversteken en introeven door is het van belang om zo snel mogelijk ♣A en een hartenslag te incasseren. OW zullen immers in de slagen dat jij je ruitenaftroevers maakt, graag hun klaver- en hartenverliezers opruimen als ze geen ruiten kunnen bekennen. En dát leiden tot een introever als jij denkt die slagen ook nog even binnen te halen.

Score

Voor de biedseries: 2 punten per correcte biedserie.

Voor het uitspelen: 4 punten voor het introeven van twee ruitens en het NIET snijden op ♠V. Snijden op ♠V is namelijk fataal als ♠V mis zit en west troef terugspeelt. In dat geval kun je namelijk maar één ruitentje aftroeven.

7. Signaleren

Signaleren is een mooi woord voor 'op legale wijze je partner vertellen wat je hebt en wilt'. Dat mag niet in de vorm van het gesproken woord of met een gebaar. Het verbijsterd, geschrokken of zelfs stoomafblazend reageren omdat je partner in de verkeerde kleur terugkomt, valt onder illegale signalen. Daar gaan we in deze aflevering dus niet op in. Ik geef overigens toe dat ik daar best een compleet hoofdstuk over zou willen schrijven...

Wat signaleren?

Door het uit- en bijspelen van bepaalde kaarten kunnen we het onze partner gemakkelijk maken om het goed te doen. Zo kunnen we aangeven hoeveel kaarten we in de troefkleur hebben (een even of oneven aantal), hoeveel kaarten we minstens hebben in de door partner geboden kleur, of hij moet doorgaan in de kleur waarin hij uitkwam, of juist niet, in welke andere kleur hij moet terugspelen en in welke kleur hij het beste kan uitkomen.

Wanneer (niet) signaleren?

Ik weet het, de deur staat al wagenwijd open, er valt helemaal niets in te trappen. Maar ik zeg het toch wel even. Signaleer alleen als je daar zelf voordeel van kan hebben. De leider kijkt immers mee. Een bepaald signaal kan voor hem een waarschuwing zijn om een voorgenomen actie die voor jou heel goed zal uitpakken, niet uit te voeren. Ga dus tegen een 7SA-contract niet aan je partner signaleren dat je iets in harten hebt. Je geeft daarmee alleen de leider een tip hoe hij het beste kan snijden. En als je partner al aan slag komt, is de leider tóch al down. Met een onschuldig gezicht iets signaleren wat je niet hebt, is een stuk aantrekkelijker. Maar je moet er dan wel zeker van zijn dat je je lachen kunt inhouden...

Hoe signaleren?

Dat kan op heel veel verschillende manieren. Zo kan een even kaart vragen om terugspelen in die kleur en een oneven kaart juist geen interesse tonen. Er zijn ook spelers die met een lage kaart (2 t/m 5) vragen om terugkomst in de aangrenzende lagere kleur en met een hogere kaart om terugkomst in de aangrenzende hogere kleur (revolving discards). Bij dat aangrenzende, wordt de troefkleur overgeslagen. Hoge harten vraagt om schoppen, maar als schoppen troef is, om klaveren!

Laag = aanmoedigend!

De meeste signaalsoorten overziend, en zoekend naar zoveel mogelijk eenvoud, kies ik in deze training voor 'laag = aanmoedigend'! In wat voor situatie je ook speelt of bijspeelt, hoe lager jouw kaart, des te harder is je schreeuw om terugkomst in die kleur. Speel je een hogere kaart, dan geef je daarmee aan dat je in deze kleur niet bent geïnteresseerd. Meestal kan partner aan de hand van wat op tafel ligt zien naar welke kleur hij het beste kan overstappen.

Een echt heel kleine toevoeging...

Omdat de afspraak 'Laag = aanmoedigend' zo bijzonder eenvoudig is, voegen we daar een heel kleine uitbreiding aan toe. Let op, het is een hele mooie.

Zodra vaststaat dat je partner niet in de gespeelde kleur kan terugspelen - omdat hij die niet heeft - of, als het bezit van de dummy duidelijk maakt dat hij beter niet in de uitgekomen kleur kan doorspelen - omdat die slag in de dummy kan worden afgetroefd - geeft jouw bijgespeelde kaart iets heel anders aan, namelijk: een lage: terugkomst in de laagste van de twee overige kleuren, en een hoge: terugkomst in de hoogste van de twee overige kleuren. Deze 'toevoeging' wordt ook wel 'Lavinthal' genoemd.

Voorkeur voor uitkomst in een bepaalde kleur

Dat kan niet met het bijspelen van een bepaalde kaart, het gaat immers om de uitkomst, de eerst te spelen kaart. Soms geeft het bieden van de tegenstanders ruimte om je voorkeur aan te geven. Ideaal daarvoor zijn conventionele biedingen, biedingen die niets zeggen over de kleur die wordt geboden, zoals de Stayman-2♣ na 1SA, het 2♦-antwoord daarop en de transfers. Op zo'n kunstmatig bod, kun je redelijk risicoloos met een doublet aan je partner vertellen dat jij het nodige in die kleur hebt en graag een uitkomst in die kleur wilt. Doe dat nooit met een pierig kaartje, want dan is zo'n uitkomst juist prettig voor de leider.

Uitkomst in kleur partner

Vanwege de eenvoud leer ik de pure beginners om altijd uit te komen met de hoogste kaart in partners kleur. Dat gaan we nu wat nuanceren.

Van een 2-kaart komen we uit met de hoogste;
van een 3-kaart of langer met de laagste.

Eén uitzondering. Als we in partners kleur het aas hebben, dan komen we altijd met het aas uit als we **een troefcontract** tegenspelen!!!

Training

Genoeg gepraat, misschien naar jouw idee zelfs te veel...

We duiken in de wereld van de praktijk. Kijk op welke wijze je je partner de juiste acties laat nemen. Maar let ook op partners signaal. Laat je niet ontmoedigen door het eerste vraagstuk. Dat was namelijk een kunststukje van mijn veel te vroeg overleden bridgepartner Ger van Zoelen in een externe viertallen wedstrijd.

1.	Biedverloop:	Zuid	West	Noord	Oost
		--	--	--	1♠
		pas	2♦	pas	3♦
		pas	4♠	pas	pas
		pas			

Ger zat zuid met:

♠	6 5 2
♥	A 7 6 5 2
♦	A 8 6 2
♣	9

Veel spelers zouden starten met ♣9, in de hoop op een klaveren-introever. Een slechte start omdat de kans heel groot is dat de leider aan slag komt en alle troeven ophaalt. Ger koos voor zekerheid. West belooft met 2♦ minstens een 4-kaart ruiten, en oost geeft met zijn 3♦ eveneens minstens een 4-kaart aan. Gers partner kan dus maximaal één ruitentje hebben. De juiste start is daarom: ♦A. Daarop bekennen alle spelers. Vraag: met welke kaart begin je de 2e slag?

2.	Biedverloop:	Zuid	West	Noord	Oost
		--	1♦	1♥	1SA
		pas	3SA	pas	pas

Zuidhand

♠	6 5 2
♥	V 8 3
♦	V B 9 7
♣	9 6 3

Met welke kaart kom je uit?

3. Biedverloop: Zuid West Noord Oost
 -- -- -- 1SA
 pas 3SA pas pas
 pas

Dummy

♠ V B
 ♥ A 9 8
 ♦ A B 7 6 5
 ♣ 9 4 2

Zuidhand

♠ A H 5 4
 ♥ 7 6 5 4
 ♦ H 2
 ♣ 10 6 3

Je start met ♠A, partner noord speelt ♠8 bij, met welke kaart begin je de tweede slag?

4. Biedverloop: Zuid West Noord Oost
 -- 1♠ pas 4♠
 pas pas pas

Dummy

♠ A H B 3
 ♥ 4
 ♦ H B 4
 ♣ 9 5 4 3 2

Zuidhand

♠ V 8 6
 ♥ B 9 8 5
 ♦ A V 3 2
 ♣ 10 8

Tegen wests 4♠ komt partner noord uit met ♥A. Wat speel je bij?

5. Biedverloop: Zuid West Noord Oost
 -- -- -- 1SA
 pas 2♣ pas 2♥
 pas 3SA pas pas
 pas

Zuidhand
 ♠ 5 4 3
 ♥ 5 4 3 2
 ♦ 5 4 3
 ♣ 5 4 3

Wat is de kansrijkste start met de gegeven zuidhand?

6. Biedverloop: Zuid West Noord Oost
 -- -- -- 1♠
 pas 4♠ pas pas
 pas

Dummy
 ♠ H 8 7 5
 ♥ H 8 7
 ♦ H 9
 ♣ H B 6 5

Zuidhand
 ♠ V B 3
 ♥ V 5
 ♦ V B 10 6
 ♣ 9 8 4 2

Tegen 4♠ startte je met ♦V. De leider nam die slag met ♦A, speelde schoppen naar ♠H, schoppen terug naar ♠A en schoppen na voor jouw ♠V. Partner bekende de eerste twee schoppenslagen, in de derde schoppenslag speelde hij ♥3 bij. Met welke kaart zet je dit spel voort?

7. Biedverloop: Zuid West Noord Oost
-- 1SA pas 3SA
pas pas pas

Dummy

♠ A 5 4

♥ H B 10

♦ H B 10 5

♣ 9 8 3

Zuidhand

♠ 8 7 6 3

♥ V 6 3

♦ V 6 3

♣ 6 4 2

Partner noord speelt achter elkaar ♣AHV uit. Allen bekennen waarop noord zijn laatste klaveren binnenhaalt.

Twee vragen: a Welke kaart speelde je in de eerste slag bij?
b Welke kaart speel je in de 4e slag bij?

Tot zover de vragen. Op het volgende blad staan mijn alternatieven.

Alternatieven

- 1 Je wilt maar één ding, na de besliste introever van noord, met ♥A aan slag komen om nog een keer ruiten na te spelen voor de tweede - en voor OW fatale - aftroever. Naast de troefkleur en de kleur waarin je vervolgt (ruiten) zijn de overige kleuren klaveren en harten. Daar is harten de hoogste van. Daarom vervolg je met een hóge ruiten, zodat noord weet dat hij na zijn introever de hoogste kleur (harten) moet terugspelen.
- 2 Als we zelf geen sterke eigen kleur hebben, kiezen we uiteraard voor een uitkomst in partners kleur. Vanwege de 3-kaart beginnen we met ♥3 (de laagste). Partner weet daardoor dat we minstens een 3-kaart hebben en hoeveel hartens de leider maximaal heeft.
- 3 Met ♠8, een hoge kaart, geeft partner aan dat hij het doorspelen van schoppens afraadt. Waarschijnlijk heeft hij drie kleine schoppens, waar ♠8 de hoogste van is, en vreest hij dat de leider iets heeft als ♠10 9 x x. Heb je zelf 10 9 van schoppen, dan draai je die natuurlijk door! In dit geval moet je een van de andere kleuren aanvallen. Ruiten valt natuurlijk af, ik zou voor harten kiezen, door het aas heen.
- 4 Eén ding is zeker, partner moet geen harten doorspelen, want die wordt genadeloos afgetroefd, en dat ziet hij natuurlijk ook. Daarom kun je nu met je bij te spelen kaart aangeven welke kleur je wél heel graag aangespeeld ziet. Uiteraard is dat ruiten, naar jouw vork toe. Schoppen is troef, harten de nu aangespeelde kleur, de twee overige kleuren zijn dus klaveren en ruiten, waarvan ruiten de hoogste kleur is. Je speelt op de eerste ruitenslag daarom een hoge harten (♥9) bij.
- 5 Een uitkomst in de hoge kleuren valt af, west vroeg met Stayman naar oosts hoge kleuren, oost gaf een 4-kaart harten aan, waarop oost 3SA bood. Oost heeft dus een 4-kaart schoppen! Blijft over: een uitkomst in een lage kleur. En ondanks dat beide kleuren even 'sterk' zijn vertegenwoordigd, moet de uitkomst ruiten zijn, en dan de hoogste, omdat wij daar zelf niets in hebben, ♦5 dus. Waarom geen klaveren? Omdat partner na het conventionele 2♣-bod met een doublet had kunnen aangeven dat hij graag een uitkomst in klaveren heeft. Je hebt dus je antwoord al klaar voor het geval de ruitenuitkomst gunstig is voor de leider en een klaverenuitkomst down zou betekenen...
- 6 ♥3, een lage harten dus, dat is een smeekbede voor een vervolg in harten. Neem die vraag serieus, speel meteen ♥V voor. Daarmee leg je ♥H meteen op het hakblok en geef je je partner alle ruimte de zaak 'af te maken'.
- 7 a In de eerste slag speelde je je laagste klaveren bij. Als je partner een 4-kaart heeft, weet je nu al dat die vierde kaart een slag kan opleveren. Met twee lage kaarten had je je hoogste klaveren bijgespeeld, om te waarschuwen dat doorspelen in klaveren de kaart van de leider hoog kan

maken. Heeft noord een ijzeren 5-kaart, dan gaat hij natuurlijk evengoed wel door met die kleur.

b Na de vierde slag wil je maar één ding: dat hij geen rode kleur terugspeelt. Want daarmee helpt hij de leider de betreffende rode vrouw te vinden. Dan lig je pas echt zelf op het hakblok. Speel daarom je laagste schoppen bij. In schoppen maakt hij waarschijnlijk niets kapot. En één snijdfoutje in een rode kleur is genoeg voor down!

Score

Reken per goed beantwoord vraagstuk 1 punt. Vraag 7 bestaat uit twee vragen en kan dus 2 punten opleveren.

In mijn onmetelijke vrijgevigheid ken ik ook twee bonuspunten toe, jawel!

Als je vraagstuk 1 goed had, mag je 1 punt extra tellen. Als je in vraag 6 voor ♥V koos, mag je ook een punt extra rekenen, als je in plaats van ♥V ♥5 had neergelegd vind ik dat goed voor één punt.

8. Biedmeter!!! doorlichten partnership

'Wat nu weer?', hoor ik je denken. In deze aflevering richten we ons op het bieden. We kijken dan echter niet in de eerste plaats naar wat de beste biedalternatieven zijn, maar of jij en je vaste bridgepartner op dezelfde lijn zitten. We gaan dus op uiterst subtiele wijze je partnership (in de klaverjaswereld 'maatschap' geheten) doorlichten.

Dat doen we als volgt.

Aan de hand van de zuidhand op het volgende blad en de verschillende biedverlopen, geef je in de uiterst rechterkolom 'IK' de biedingen die jij zou doen. Als je die allemaal hebt ingevuld, vouw je jouw biedingen naar achteren, dus onzichtbaar voor je partner.

Dan vult jouw partner - in de kolom 'PARTNER' de biedingen in die hij/zij in diezelfde situaties zou loslaten.

Wonen jij en je bridgepartner niet op hetzelfde adres, dan kun je deze test ook telefonisch uitvoeren. Je hoeft dan in ieder geval de kolom waar jouw biedingen op staan niet achterover te vouwen...

Daarna vouw je jouw biedingen weer terug en moeten jullie twee volledig gelijk ingevulde kolommen zien. Aan het eind geef ik per situatie wat suggesties. Vooral in gevallen waarin jullie verschillend boden kan dat helpen om een veldslag te voorkomen/te beëindigen.

Veel plezier, want uiteindelijk gaat het alleen daarom!

Zuidhand

♠ H 4

♥ 7 6 3

♦ H V 10 6 3

♣ 10 7 3

Biedmeter						
	Biedverloop				Bod met de gegeven zuidhand	
Nr.	West	Noord	Oost	Zuid	PARTNER	IK
1	-- <i>pas</i>	1♣ 1♥	<i>pas</i> <i>pas</i>	1♦ ??		
2	--	1♣	1♠	??		
3	--	1♥	1♠	??		
4	--	1SA	<i>pas</i>	??		
5	1♥	doublet	<i>pas</i>	??		
6	--	--	1♥	??		
7	<i>pas</i>	1♦	<i>pas</i>	??		
8	1♥	2♦	<i>pas</i>	??		
9	--	1♥	doublet	??		
10	--	1♠ 2SA	<i>pas</i> <i>pas</i>	1SA ??		

Vul de IK-kolom in

Vouw de IK-kolom naar achteren

Laat je partner de PARTNERKOLOM invullen

Vouw de IK-kolom naar voren

Vergelijk jullie biedingen

Bespreek de verschillen, help die uit de wereld, desgewenst met de alternatieven op het volgende blad.

Alternatieven

Nr.	West	Noord	Oost	Zuid	Alternatief	Toelichting
1	-- <i>pas</i>	1♣ 1♥	<i>pas</i> <i>pas</i>	1♦ ??	1SA	<p>Lastig dilemma door de 5-kaart in ruiten. 2♦ is dan ook niet echt fout. Ik kies voor 1SA om twee redenen:</p> <p>1. De ruitenkleur is redelijk sterk, de kans dat deze ook in een sanscontract slagen meeneemt, is vrij groot. Dat levert meer punten op. En vooral in een parenwedstrijd kan dat van groot belang zijn. Met een pieriger ruiten-5-kaart had ik wél 2♦ geboren, omdat dan die kleine ruitjes hoogstwaarschijnlijk troefslagen kunnen worden.</p> <p>Reden 2: Door als eerste sans te bieden, komt in dat contract ♠H op de 'achterhand. Een schoppenuitkomst is dus altijd naar ♠H toe, waarmee al één slag gewonnen is als partner niet ♠A meeneemt.</p>

2	--	1♣	1♠	??	2♦	Als je door het tussenbod van de tegenpartij naar het 2-niveau wordt gedwongen, geeft dat antwoord 8/11 punten aan met minstens een 5-kaart in de geboden kleur. Zonder tussenbod had je immers 1♦ kunnen antwoorden. Daarmee voorkom je dat de tegenpartij al te gemakkelijk kan storen.
3	--	1♥	1♠	??	doublet	Ook zonder tussenbod had je geen 1♦ kunnen bieden. Het tussenbod dwingt je dus niet naar het 2-niveau, waardoor de waarde van 2♦ ongewijzigd blijft (minstens een 4-kaart ruiten met minstens 10 punten). 2♦ valt dus af. 1SA ook, want daarmee beloof je opvang in de geboden kleur van de tegenpartij, schoppen, en ♠Hx is wel leuk, maar kan toch niet echt een vuist maken. Met doublet geef je aan dat je van plan was te bieden, maar dat dat bod door het tussenbod niet meer kan. Het is dus géén strafdoulet. Feitelijk ontkent het iets in schoppen en kan partner rekenen op minstens 6/7 punten. Spelers die alleen met een hoge 5-kaart openen, hebben het in dit spel gemakkelijker, zij kunnen 2♥ antwoorden omdat de 5-3-fit in harten is gevonden.
4	--	1SA	pas	??	2SA	Geen 4-kaart hoge kleur, dus geen Stayman. Als je transfers speelt, geen 2♦, omdat je daar alleen maar een 5-kaart harten mee belooft. Ook geen 2♠ bieden, om via 3♣ naar 3♦ te gaan. Dat is alleen aantrekkelijk met een zwakkere hand en met minstens zes ruitens. En speel je géén transfers, dan bied je ook geen 2♦. Je belooft dan inderdaad wél lengte ruiten, maar de 1SA-opener moet daarop passen. Terwijl 3SA heel kansrijk is als partner de

						sterke sans (17 punten) heeft. Zelfs als partner alleen maar $\diamond B$ meeneemt, leveren je ruitens al vier slagen op!
5	1♥	doublet	pas	??	2♦	Partners doublet vraagt informatie. Gelukkig heb je wat aan te geven.
6	--	--	1♥	??	2♦	Het is goed om duidelijke afspraken te maken over het volgbod. Mijn advies is om een kracht af te spreken van 8/15 punten met minstens een 5-kaart in de geboden kleur. Maar... de openingskracht van 13/15 is dan alleen mogelijk als je met je tussenbod geen enkele biedruimte wegneemt. Dus 1♦ na een 1♣-opening van de tegenpartij, of 2♣ na 1♠. De minimale kracht van 8/9 heb je alleen als je maximale biedruimte wegneemt, zoals in dit geval. Het 2♦-bod voorkomt dat de partner van oost op 1-hoogte zijn eventuele hoge 4-kaartje(s) kan laten horen. En dat maakt zo'n volgbodje heel aantrekkelijk. Spreek dus af: hoe meer biedruimte je wegneemt, des te zwakker is je hand. Met 14 punten en een 5-kaart schoppen kun je na 1♥ van je rechtertegenstander 1♠ bieden. Opent je rechtertegenstander echter met 1♣, dan plaats je een informatiedoublet (zou je dan óók 1♠ bieden, dan verwacht je partner immers een veel zwakkere hand bij jou).
7	pas	1♦	pas	??	2♦	Toegegeven, met gekromde tenen. En met de intentie dat áls partner een 2 ^e bod geeft dat op iets extra's duidt (bijvoorbeeld 2SA), eveneens vol gas te geven (3SA).

8	1♥	2♦	<i>pas</i>	??	pas	Een staaltje zelfbeheersing. Partner neemt maximale biedruimte weg. Hij heeft dus 8/9 punten. Ondanks onze vijf troeven mee zit er voor ons geen manchecontract in. Passen is het beste. Mocht west daarna nog 2♥ bieden, en noord en oost passen, dan is het nog vroeg genoeg om 3♦ uit de box te trekken.
9	--	1♥	<i>doublet</i>	??	pas	We hebben drie troefjes mee. Geen enkele reden dus voor paniek. Met de openingskracht van onze partner mee hebben wij meer punten dan OW. Dat kan het voor west extra lastig maken om te antwoorden. Geef tegenstanders de kans om het helemaal verkeerd te doen. Als je nu zelf al 2♦ zou bieden, uit angst, kun je het alleen zelf fout doen. Om te beginnen doe je dat dan al door meer punten te beloven (10+) dan je hebt (8)...
10	--	1♠ 2SA	<i>pas</i> <i>pas</i>	1SA ??	3SA	Met 1SA beloven we 6/9 punten. Met 2SA vraagt partner ons om met het maximum (8/9 punten) de manche uit te bieden. En dat hebben we. Uiteraard kiezen we dan voor 3SA en beslist niet voor 3♦. Die ruitenkleur houden we als een mooie verrassing voor de tegenstanders...

Score (drie alternatieven)

1. Omdat het belangrijker is om met je partner op dezelfde lijn te zitten dan met mij, mag je een punt tellen voor elke situatie waarin jullie hetzelfde boden.
2. Als je als voorwaarde stelt om met je partner net zo te bieden als ik, tel je alleen een punt waarop jullie beide biedingen met die van mij overeenstemmen...
3. Doe je deze test niet met je vaste partner, bijvoorbeeld omdat die al grootmeester is, dan mag je een punt tellen voor elk bod dat met mijn alternatief overeenkomt.

9. De kracht van lengte!

Open jij ook met dertien punten of meer, en pas je per definitie met twaalf punten of minder? Of kijk je ook naar je verdeling? En tel je een puntje bij voor elke kaart die je meer hebt dan een 4-kaart? Er zijn bridgers die zich echt aan hun honneurpunten houden, of boos worden als hun partner met minder punten en meer lengte toch durft te openen.

Jaren geleden sprak ik een bridger die zich eveneens echt aan de punten hield. Ik kreeg hem pas aan het wankelen toen ik hem de volgende hand voorlegde:

♠-♥A H V B 10 9 8 7 6 5 4 3 2♦-♣-

Op mijn vraag of hij met deze tienpunter zou passen, dacht hij even na, en antwoordde: 'Nee, ik zou met deze hand wel openen.' Ik dorst niet te vragen naar zijn openingsbod. Het beste openingsbod zou trouwens 8♠ zijn! Jazeker, dat is geen tikfout: 8♠. Een bod dat niet bestaat, en in een kleur die je niet hebt. Dus moet je zo sportief zijn om de arbiter te ontbieden. Die zal je vertellen dat als je je openingsbod herstelt en daarbij een andere speelsoort noemt dan schoppen, je partner voor straf verder moet passen. En dán pas open je 7♥, met het veilige gevoel dat je partner niet kan vluchten omdat hij geen enkele harten heeft. Hij mag voor straf immers niet meebieden.

Ja, ik geef het meteen toe, dit zou je een vorm van vals spel kunnen noemen! Alleen iemand als ik, met criminele talenten dus, kan aan deze vondst met evenveel gemak het predikaat creatieve toepassing toekennen...

Nog één lengtegrapje tot besluit.

Oost opent 7♠. En van Oost is bekend dat dat een bridger is die nooit enig risico durft te nemen, tegen het overdrevene aan.

Jij hebt als Zuidspeler:

♠ -
♥ A H V B 10 9 8 7 6 5 4
♦ A
♣ A

Vraag 1. Wat doe je met deze hand? Je weet dat oost echt nóóit gokt!
De juiste actie staat op het volgende blad.

Let op! Het is dan wel een bridgemop, maar het juiste antwoord telt wel mee voor je eindscore van deze training!

Antwoord vraag 1

Je biedt met een veilig gevoel 7SA. Oost gokt nooit en moet dus een dertienkaart schoppen hebben. Als jij 7SA biedt, moet west uitkomen en een veertiende schoppenkaart bestaat niet! Noteer één punt voor het goede antwoord van 7SA.

Goed, je bood 7SA. En wat gebeurt er? West komt tóch uit met een schoppenkaart. En daarop maakt oost achter elkaar twaalf schoppenslagen.

Vraag 2. Welke kaart moet je vasthouden om in ieder geval de laatste slag te maken? Het juiste antwoord op deze vraag draagt eveneens bij aan je eindscore!

Antwoord 2

Je moet ♣A vasthouden voor de laatste slag. Oost neemt geen risico's. Hij moet zich dus vergist hebben en gedacht hebben dat hij dertien schoppens had. Zo'n vergissing is alleen mogelijk met een dertiende kaart die zwart is, een rode kaart was hem beslist opgevallen. Noteer wederom een punt als je voor ♣A koos.

Na deze twee inzichtelijke vragen over het begrip lengte, stappen we over naar het échte werk. Mocht je de twee voorafgaande vragen verkeerd hebben beantwoord, en daar boos over zijn, neem dan een bad en ga morgen verder...

Ik geef twee zuidhanden. En mijn vraag is: wat zou je met deze twee zuidhanden antwoorden op de twee gegeven openingen van partner noord?

Noord opent:

A: met 1SA;

B: met 1♠.

Zuidhand A

♠ 7 6 4 2

♥ 7 6

♦ A H 7 6 4 2

♣ 7

Zuidhand B

♠ 7 6 2

♥ 7 6

♦ A H 7 6 4 2

♣ 7 6

A antwoord op 1SA-opening: _____

B antwoord op 1♠-opening: _____

Antwoorden

Partner noord opent met 1SA.

Zuidhand A

♠ 7 6 4 2
♥ 7 6
♦ A H 7 6 4 2
♣ 7

Met deze zuidhand bied je dan 2♣. Beloofd partner met zijn antwoord een 4-kaart schoppen, dan bied je 4♠. Ontkent partner een 4-kaart schoppen, dan bied je 3SA. Ondanks je zeven punten zijn dat verantwoorde contracten. Je lengte maakt namelijk heel veel goed. Zo heb je in een schoppencontract maximaal drie verliezers in de harten en klaveren. En in een sanscontract zal de ruitenlengte goed zijn voor de nodige extra slagen. Meteen 3SA is dus af te raden vanwege je hoge 4-kaart. Met een 4-4-fit in schoppen is 4♠ een aantrekkelijker contract.

Noteer 1 punt voor 2♣.

Als partner noord met 1♠ zou openen, bied je met deze hand meteen 4♠ uit. Ook nu is je hand, lees: verdeling, goud waard.

Noteer 1 punt voor 4♠.

Noord opent wederom met 1SA.

Zuidhand B

♠ 7 6 2
♥ 7 6
♦ A H 7 6 4 2
♣ 7 6

Met deze zuidhand is een harten- of schoppenmanche uitgesloten (je partner ontkent met zijn 1-sansopening immers een hoge 5-kaart), nu bied je meteen 3SA. Om dezelfde reden als dat je met de vorige zuidhand 3SA biedt als de sansopener een hoge 4-kaart ontkent.

Noteer 1 punt voor 3SA.

Opent partner noord met 1♠, dan is het goed om 1SA te antwoorden. Even rustig houden dus. 2♦ is niet helemaal verkeerd, maar met niks extra's bij noord is een manchecontract geen goede optie. Door ons even rustig te houden, geven we partner noord alle ruimte om zijn hand nader te omschrijven. Zodra ook maar iets van overwaarde blijkt: bijvoorbeeld 2SA op ons 1SA-antwoord, dan is 3SA een uitstekende optie.

Noteer 1 punt voor 1SA.

We gaan spelen.

♠ 7 6 2
♥ 7 6
♦ A H 7 6 4 2
♣ 7 6

♠ A V 5 3
♥ H V 5 2
♦ 5 3
♣ A B 10

Je hebt de eer om als leider 3SA te mogen spelen. Je partner gaf zijn 6-kaart ruiten de waarde die zo'n sextet toekomt.

West komt uit met ♣8; oost legt ♣V. Hoe probeer je je contract te maken?

Het juiste speelplan staat op het volgende blad.

Het juiste speelplan

♠ 7 6
♥ 7 6
♦ A H 7 6 4 2
♣ 7 6 5

♠ A V 5 3
♥ H V 5 2
♦ 5 3
♣ A B 10

Tegen 3SA kwam west uit met ♣8, oost legde ♣V. Hoe pak je dit spel aan?

Je telt vier vaste slagen: ♠A, ♦AH en ♣A. Daar moeten nog vijf slagen bij. De ruitens moeten dus het leeuwendeel van die vijf slagen opbrengen.

Je neemt meteen met ♣A.

Dan speel je ♦3 naar ♦2! Je geeft een ruitenslag weg. Dat is geen goedgeefsheid. Je mist vijf ruitens; ook in het gunstigste geval heeft een van de tegenspelers drie ruitens tegen. Als je in de eerste slag meteen een hoge ruit zou spelen, worden de lage vrije ruitens in noord onbereikbaar. Daarom geef je een ruitenslag weg, om - zodra je weer aan slag bent - naar ♦AH te spelen. Daarmee verdwijnen de laatste ruitens van OW. De lage ruitens leveren dan alleen drie slagen op. Daar komt, dankzij de uitkomst, een klaverenslag bij. De negende slag moet uit de schoppensnit op ♠H komen, of... uit het aanspelen naar ♥HV. Wat het veiligst is hangt vooral af van het klaverenzitsel. Zitten die 4-3, dan verlies je twee klaverenslagen en een ruitenslag. Door dan naar ♥HV te spelen, weet je zeker dat daarmee je negende slag is geboren. Zou je naar de schoppenvork spelen, terwijl je nog één slag mag verliezen, dan kun je down gaan als ♠H verkeerd zit en OW in de schoppenkleur gaan doormelken! Zitten de klaveren 5-2 (een van de tegenspelers bekent niet in de derde klaverenslag), dan raak je drie klaveren kwijt en een ruitenslag, en dán kan alleen een geslaagde schoppensnit je contract nog redden!

Noteer vier punten voor meteen nemen en een kleine ruit naar een kleine ruit!

Een kleine ruit naar ♦A om daarna een ruitenslag weg te geven, is nog slechter dan beginnen met ♦AH.. Want je maakt nu ♦H ook niet, en na die tweede ruitenslag kun je vanuit zuid geen ruit meer brengen. De kans dat OW de ruitens zullen aanspelen is vrijwel nihil. Of er moeten voor OW heel andere belangen in het spel zijn...

Score

Je puntentotaal van het bieden en spelen is je schoolcijfer voor het correct waarderen van en het omgaan met lengte.

10. Versieren!

Wat is versieren?

Onder versieren aan de bridgetafel versta ik het creëren van slagen die met de vaste slagen mee ervoor zorgen dat je je contract binnensleept. *Slagen versieren* zou je kunnen zeggen. Ik geef een voorbeeld.

♥ A H 3 2

N
W O
Z

♥ B 4

De hartenkleur telt twee vaste slagen. Daar kun je een derde aan toevoegen door ♥2 naar ♥B te spelen. Als ♥V bij oost zit, zal ♥B altijd een slag opleveren. Je hebt dan een derde hartenslag versierd.

Versieren is echter méér dan alleen maar kijken naar één kleur. Versieren is combineren, kijken naar het totaal van mogelijkheden en vooral... uitgaan van het positieve! En áls er meer kansen zijn, een zodanige versiervolgorde kiezen dat zoveel mogelijk kansen worden benut.

Versieren, combineren van kansen

♠ A 2
♥ A 4 3 2
N
W O
Z
♠ V B
♥ H 6 5

Je speelt sans. Om je contract te maken moet je in deze twee kleuren vier slagen maken. Je telt drie vaste slagen, je moet er dus één versieren. Verder is bekend dat je maar éénmaal van slag mag. Zodra OW voor de tweede maal aan slag komen, gaan ze iets heel vervelends doen.

Om het overzichtelijk te houden, laat ik de kaarten van de twee lage kleuren weg. Het klopt dus dat je in noord zes, en in zuid vijf kaarten ziet.

Zowel in schoppen als in harten heb je een kans om een slag te versieren. Als ♠H bij west zit, versier je met de snit op ♠H de noodzakelijke extra slag. Ook de hartenkleur kan een extra slag opleveren, namelijk als de ontbrekende hartens 3-3 zitten. Noords vierde harten is dan goed voor de extra slag.

De kunst van het versieren is om een speelwijze toe te passen die succesvol is bij de volgende twee mogelijke tegenzitsels, want nogmaals voor de goede orde, je mag in dit spel maar éénmaal van slag!

♠ A 2	
♥ A 4 3 2	
♠ 5 4 ♠ H 3	
♥ V B 9	♥ 10 8 7
♠ V B	
♥ H 6 5	

(♠H zit verkeerd en de hartens gunstig (3-3))

♠ A 2	
♥ A 4 3 2	
♠ H 3 ♠ 5 4	
♥ V B 10 9	♥ 8 7
♠ V B	
♥ H 6 5	

(♠H zit gunstig en de hartens verkeerd)

Met ♠H bij west én de hartens 3-3 kun je het niet verkeerd doen, en met ♠V bij oost en de hartens níét 3-3 kun je het niet goed doen; die verdelingen laten we daarom buiten schot.

Zuid is aan slag.

Kijk op het volgende blad als je één aanpak weet die in beide situaties vier slagen oplevert.

De juiste versierkunst

De juiste versierkunst kenmerkt zich niet zelden door éérst te geven en dan pas te nemen... Speel eerst ♥5 naar ♥2! Zodra je weer aan slag bent, speel je ♥A en ♥H. Na ♥H weet je of de ontbrekende hartens 3-3 zaten. In dat geval maak je je 4e hartenslag en ♠A. Blijken de hartens niet 3-3 te zitten, dan is de snit op ♠H je laatste kans.

Fatale speelwizen: beginnen met de snit op ♠H of beginnen met ♥AH.

Als je begint met de snit op ♠H, ben je van slag als die fout zit. En met de hartens 3-3 zul je een tweede keer van slag moeten voordat je de extra hartenslag kunt incasseren. In dit spel zou dat fataal zijn omdat je maar éénmaal van slag mag. Beginnen met ♥AH is eveneens niet goed. Na ♥H weet je namelijk nog niet of de hartens 3-3 zaten. Dat weet je pas als je voor de derde maal harten speelt. Zitten ze 3-3, dan heb je geluk. Maar zitten ze 4-2, dan pakken OW meteen twee hartenslagen!

We gaan bieden; zuid is gever

Geef het volledig biedverloop; OW passen.

Noord

♠ 10 9 8 7
♥ 5 4 3 2
♦ B 6 5
♣ A H

Zuid

♠ A 3 2
♥ A H V
♦ A H 3 2
♣ 4 3 2

Op het volgende blad staat mijn biedalternatief.

Biedalternatief (zuid is geveer; OW passen)

Noord

♠ 10 9 8 7
♥ 5 4 3 2
♦ B 6 5
♣ A H

■

3♣

3SA

Zuid

♠ A 3 2
♥ A H V
♦ A H 3 2
♣ 4 3 2

2SA

3♦

pas

2SA: 20/22 met sansverdeling

3♣: Stayman; vraagt naar hoge 4-kaarten.

3♦: ontkent hoge 4-kaart.

3SA: blijft als enig alternatief over.

Noteer vijf punten als je ook op het eindcontract van 3SA uitkwam.

Speelplan

♠ 10 9 8 7
♥ 5 4 3 2
♦ B 6 5
♣ A H

♠ A 3 2
♥ A H V
♦ A H 3 2
♣ 4 3 2

Je speelt 3SA, west komt uit met ♣V. Hoe probeer je je contract 'te versieren'?

Tip: Zoek eerst naar kansen op een extra slag en let tegelijk op de gemene bedoelingen van de tegenpartij. Zodra die aan slag komen spelen ze klaveren door...

Het speelplan waarin de meeste kansen zijn meegenomen, staat op het volgende blad.

Speelplan

Het is een sanscontract, je begint dus met het tellen van je vaste slagen. Dat zijn er acht: een in schoppen, drie in harten, twee in ruiten en twee in klaveren. Er moet dus in ieder geval minstens één slag worden versierd om het contract te maken. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we vies zijn van een overslag, want vooral in een parenwedstrijd kan juist een overslag goed zijn voor de top.

Als we ons vizier instellen op versieren, zien we de volgende kansen op een negende slag.

1. De ontbrekende hartens 3-3
2. ♦V sec bij oost
3. ♦V(xxxxx) bij west
4. de ontbrekende ruitens 3-3

1. De eerste slag pakken we met ♣A (levert geen punt op...)
2. ♦5 naar ♦A (hoopt op ♦V sec bij oost)
3. ♥A, ♥H, ♥V (hoopt op de ontbrekende hartens 3-3)

Het is net zo goed om in slag 2 met een kleine harten over te steken naar ♥A en dan ♥H, ♥V en ♦A te spelen!

4. ♦2 naar ♦B (hoopt op ♦V bij west)

Als ♦B houdt is je contract veilig. Neemt west met ♦V dan is je contract eveneens veilig, want ♦B zal daarna je negende slag verzorgen. Neemt oost ♦B met ♦V, dan is je enige kans nog dat de ruitens 3-3 zaten. Want dan is je vierde ruiten goed voor de negende slag.

Chinese snit

Veel beginnende spelers die graag snijden hopen op ♦V bij oost. Zij spelen dan ♦B voor. Als oost ♦V legt, pakken zij die met ♦A met het rijke gevoel een slag te hebben gewonnen. Helaas is dat een verkeerde veronderstelling. Wel hebben ze gelijk als ze zeggen dat ♦V mooi geen slag heeft opgeleverd. Maar, datzelfde geldt voor ♦B! Na ♦A zullen ze alleen nog ♦H maken en verder niets. Twee ruitenslagen dus, ondanks dat ♦V 'gevangen' is. Het voorspelen van ♦B geeft slechts één zekerheid: namelijk dat ♦B nooit zal worden gemaakt, waar ♦V zich ook bevindt. ♦B voorspelen is daarom alleen goed als je ook de plaatjes daaronder (♦10 ♦9) hebt. Zo'n snit, die dus niets kan opleveren, alleen maar kan verliezen, wordt een Chinese snit genoemd. Vraag mij niet waarom! Ik weet het niet.

Score

De kans op ♦V-sec (kaal) meenemen door de eerste ruitenslag (naar) ♦A of ♦H te spelen. 2 punten

Voordat je ♦2 naar ♦B speelt: ♥A, ♥H, ♥V spelen. 1 punt

De **tweede ruitenslag** ♦2 naar ♦B spelen. 2 punten

- Het is van groot belang dat je ♥AHV hebt gespeeld voordat je de tegenpartij aan slag laat komen met ♦V. Zou je dat niet doen, en OW spelen klaveren terug, dan is daarmee je laatste entree van tafel. Als de hartens 3-3 zitten, kun je na ♥AHV dan niet meer naar tafel om je vierde harten te maken.

Tel de punten voor het bieden en spelen bij elkaar op. De eindscore geeft aan in welke mate je mag omkijken als er 'versierder' wordt geroepen.

11. Slaan, snijden, schijnsnijden en helemaal niet snijden

Het leven is een aaneenschakeling van dilemma's, sprak de oude wijze man, het is dus niet meer dan normaal dan dat ook een spel als bridge, een spel waar we zoveel van onszelf in kwijt kunnen én terugvinden, eveneens bol staat van dilemma's.

In deze aflevering staat het centrale dilemma 'wel of niet snijden' centraal. Jaren geleden schreef ik in Bridge een heerlijke anekdote over het verschil van inzicht dat Ger van Zoelen, mijn ruim zes jaar geleden overleden bridgepartner, en ik met elkaar hadden over slaan of snijden.

♠ A H B 3 2

♠ 7 6 5 4

Dilemma: als je geen slag in deze schoppenkleur wilt missen, wat is dan kansrijker: ♠AH slaan, in de hoop dat ♠V valt, of op ♠V snijden?

Gegeven

Als je vier kaarten mist is de kans dat de ontbrekende kaarten 2-2 zitten kleiner dan dat ze 3-1 zitten.

Om precies te zijn, de kans op:

2-2 zitsel is 40,5 %

3-1 zitsel is 50 %

Volgens Ger van Zoelen was ♠AH slaan kansrijker dan snijden op ♠V.

Volgens mij was eerst ♠A slaan, heerlijk als ♠V kaal blijkt te zitten, om als 'ze' niet valt op ♠V te snijden, het kansrijkst.

Dus wat deden wij in de praktijk? Ger sloeg ♠A en sneed, en ik sloeg meteen ♠AH! We pasten dus allebei de overtuiging van de ander toe. Daarmee kon je immers niet verliezen. Of je verloor geen slag, dat was goed voor de score, of je ging juist door die speelwijze het schip in, waarmee je je eigen gelijk aan de ander bewees...

Allemaal leuk en aardig, maar wat is nu écht het kansrijkst, hoor ik je denken. En ik geef graag toe dat Ger gelijk had. Met vier kaarten buitenboord is AH slaan een fractie kansrijker dan het aas slaan en daarna snijden!

Als je namelijk ♠A slaat, en beide spelers bekennen, en je daarna een kleine schoppen vanuit zuid speelt, waarop west een kleine schoppen legt, moet je op dát moment de kansberekening aanpassen. Het gaat op dat moment namelijk alleen nog om de positie van ♠V. Heeft west die bij zijn overige kaarten, of zit ♠V bij oost? Feit is dat oost op dit cruciale moment van snijden of slaan, een kaart meer heeft dan west. Dus ook een fractie meer kans heeft op ♠V...

Maar... al die kansberekeningen gaan ervan uit dat je geen enkele informatie hebt over het bezit van je tegenstanders. Stel dat west opende, en OW kunnen samen maar veertien punten hebben, dan is het snijden opeens een stuk aantrekkelijker geworden dan slaan. Er blijven dus allerlei factoren een rol spelen waardoor het meest kansrijke speelplan in elkaar zetten beslist meer is dan een droge optelsom van kansberekeningen.

Genoeg gepraat. Dat past niet bij een training. Er moet worden getraind!

Ik haal een extreem spel uit de kast. Geef het biedverloop voor beide handen. Daarna helpen we de leider bij het maken van het speelplan.

Noord	Zuid
♠ 10 9 7 6 5 2	♠ A V 8 4 3
♥ A H	♥ V B 5 2
♦ H 8 7 2	♦ A B 10 9
♣ A	♣ -

Zuid opent; OW passen.

Geef ook het biedverloop als **Noord** de gever zou zijn.

Op het volgende blad staan mijn biedalternatieven.

Mijn biedalternatieven

Noord	Zuid
♠ 10 9 7 6 5 2	♠ A V 8 4 3
♥ A H	♥ V B 5 2
♦ H 8 7 2	♦ A B 10 9
♣ A	♣ -

Als **zuid** opent:

--	1♠
2♦	2♥
4SA	5♥
6♠	pas

Toelichting

1♠: heerlijke opening, zowel qua kracht als verdeling.

2♦: natuurlijk staat voor noord al vast dat de speelsoort schoppen wordt. Het lage 2♦-antwoord geeft zuid echter alle ruimte om zijn hand nader te omschrijven, zoals eventuele extra kracht en/of een tweede kleur. Op 2♦ (een nieuwe kleur) mag zuid immers niet passen.

2♥: de paren bij wie de 1♠-opening mag met een 4-kaart, weten door het hartenrebid dat de schoppenkleur nu uit minstens een 5-kaart moet bestaan. Met twee 4-kaarten had zuid met 1♥ geopend.

4SA: In de veronderstelling dat zuid hartenslagen meeneemt, waarop ruitenverliezers kunnen worden opgeruimd, ziet noord een schoppenslem nu toch wel zitten. Met 4SA vraagt hij naar het aantal azen.

5♥: belooft twee azen (5♣ 0 azen; 5♦ 1 aas). Aan het azenvragen en andere slemconventie zullen we beslist nog voor de feestdagen aandacht schenken.

6♠: met alle azen in handen en deze prachtige verdeling moet 6♠ een kansrijk contract zijn.

Als **noord** opent:

Noord	Zuid
♠ 10 9 7 6 5 2	♠ A V 8 4 3
♥ A H	♥ V B 5 2
♦ H 8 7 2	♦ A B 10 9
♣ A	♣ -

1♠	2♦
3♦	4SA
5♥	6♠
pas	

1♠: toelichting overbodig

2♦: eveneens in de overtuiging dat schoppen de troefkleur wordt, met 2♦ noord alle ruimte gevend om zijn hand nader te omschrijven.

3♦: geeft met het aangeven van minstens vier ruitens meteen minstens een 5-kaart schoppen aan. Van belang voor de paren die 1♠ met een 4-kaart openen.

4SA: zuid weet genoeg om een slemonderzoek te beginnen. Waarschijnlijk leveren de schoppen- en ruitenkleur geen verliezers op. Als er een lek is, is dat waarschijnlijk in de hartenkleur (denkt zuid...).

5♥: belooft eveneens twee azen. En dat is voor zuid van groot belang. Als noord één aas had aangegeven, had zuid niet geweten of dat ♣A of ♥A zou zijn. ♣A zou dan akelig zijn, omdat daarmee de hartenkleur zonder aas zit. ♣A bij OW is namelijk geen probleem, omdat zuid de klaveren kan aftroeven. Ik gaf het al eerder aan. Nog voor de feestdagen gaan we nader in op enkele mooie slemconventies.

6♠: met die twee azen bij noord moet 6♠ een grote kans maken.

Score

Noteer twee punten per biedserie die op 6♠ uitkwam. Je kunt nu dus al vier punten binnen hebben. Noteer één punt per biedserie die op 4♠ uitkwam. En - schrik niet - ook de biedseries die op 7♠ uitkwamen, mogen van mij één punt opleveren. Want laten we eerlijk zijn, als ♠H onder ♠A valt, wordt 7♠ gemaakt!

♠ 10 9 7 6 5 2

♥ A H

♦ H 8 7 2

♣ A

♠ A V 8 4 3

♥ V B 5 2

♦ A B 10 9

♣ -

Je speelt (uiteraard) 6♠; west komt uit met ♣H.

Maak je speelplan. Pas als je daarmee klaar bent, beantwoord je de vragen op het volgende blad. Nee, blijf van die muis af, eerst je speelplan maken!!!

De vragen over je speelplan

♠ 10 9 7 6 5 2
♥ A H
♦ H 8 7 2
♣ A

♠ A V 8 4 3
♥ V B 5 2
♦ A B 10 9
♣ -

West kwam uit met ♣H.

1. De eerste slag is voor ♣A. Welke kaart ruim je in de eerste slag in zuid op?
2. Speel je in de tweede slag meteen de troefkleur aan?
3. Als je de troefkleur aanspeelt, snijd je dan op ♠H?
4. Hoe probeer je een ruitenverliezer te voorkomen:
 - door meteen op ♦V te snijden;
 - door eerst ♦H te spelen en daarna op ♦V te snijden;
 - door ♦A en ♦H te spelen, in de hoop dat ♦V valt;
 - door vanuit zuid ♦B voor te spelen, alsóf je op ♦V gaat snijden - om, als west na een denkpauze een kleine ruiten legt, wél te snijden, en als west zónder denkpauze een kleine ruiten speelt - ♦H te leggen en over óóst op ♦V te snijden;
 - op een andere manier.

Op het volgende blad staat wat je antwoorden opleveren...

Score voor je speeltechniek

♠ 10 9 7 6 5 2

♥ A H

♦ H 8 7 2

♣ A

♠ A V 8 4 3

♥ V B 5 2

♦ A B 10 9

♣ -

West kwam uit met ♣H.

Compositie van het speelplan

Laten we - voordat we ook maar een kaart spelen, zoeken naar een kansrijk speelplan.

We tellen twee mogelijk verliezers: ♠H en een ruitenslag. Of we een schoppenslag verliezen, hangt af van waar dat ding zit, én - als west niet ♠HB heeft - hoe we de schoppens spelen, ♠A slaan of snijden.

Het voorkomen van een ruitenslag is niet afhankelijk van waar ♦V zit. Over beide tegenstanders kunnen we snijden. We hoeven dat snijden alleen maar over de juiste tegenstander te doen...

Belangrijk

Nadat we de vaste en mogelijke verliezers hebben geteld, tellen we de slagen die we maken als we gewoon troef zouden trekken en onze verdere vaste slagen zouden binnenhalen zonder enig snijwerk. En wat blijkt dan? Dat we aan dertien slagen komen als ♠H onder ♠A valt, en dat we dus twaalf slagen kunnen noteren als ♠H niet meewerkt! Tel mee, we gaan er even van uit dat ♠H onder ♠A valt:

zes slagen in schoppen,
vier in harten,
twee in ruiten,
een in klaveren.

Uit deze optelsom blijkt dat we dus helemaal niet hoeven te snijden op ♦V! We hebben vaste slagen genoeg. Voorwaarde is wél dat we vier hartenslagen maken. En die maken we, mits... we in de eerste klaverenslag geen hartenkaart opruimen!!!

1. De eerste slag is voor ♣A. Welke kaart ruim je in de eerste slag in zuid op? Dat mag dus beslist geen hartenkaart zijn; blijft over: een ruitenkaart = 1 punt. *Als je zuinig bent op de hartens, kun je de twee lage hartens bijspelen op de slagen van ♥AH, daarna kun je op ♥VB twee ruitenkaarten opruimen waarmee het hele ruitensnij/slaan-dilemma van tafel is.*
2. Speel je in de tweede slag meteen de troefkleur aan? Ja, er is geen enkele reden om daarmee te wachten: 'ja' = 1 punt.
3. Als je de troefkleur aanspeelt, snijd je dan op ♠H?

Nee; met slechts twee kaarten bij de tegenstanders is ♠A slaan iets kansrijker = 1 punt.

4. Hoe probeer je een ruitenverliezer te voorkomen:

- a. door meteen op ♦V te snijden = **0 punten**;
Inmiddels weten we dat we in dit spel niet op de ruitens hoeven te snijden. Als dat toch noodzakelijk zou zijn, en jij ging daarvan uit, dan is het goed om eerst een hoge ruiten te spelen. Daarmee neem je een gratis lot op ♦V-sec.
- b. door eerst ♦H te spelen en daarna op ♦V te snijden = **1 punt**;
Het eerst spelen van ♦H (of ♦A) is goed als je moet snijden. Nogmaals, in dit spel hoeft helemaal niet op ♦V te worden gesneden, maar als het zou moeten, doe je dat goed.
- c. door ♦A en ♦H te spelen, in de hoop dat ♦V valt = **0 punten**;
Deze speelwijze zou goed zijn als je slechts vier ruitenkaarten mist. Met vijf ruitens buitenboord is snijden (b) kansrijker.
- d. door vanuit zuid ♦B voor te spelen, alsóf je op ♦V gaat snijden - om, als west na een denkpauze een kleine ruiten legt, wél te snijden, en als west zónder denkpauze een kleine ruiten speelt - ♦H te leggen en over óóst op ♦V te snijden = heel listig en daardoor **2 punten**;
Inderdaad een prachtige schijnbeweging. Veel spelers leggen zo automatisch honneur op honneur, dat het zonde zou zijn om die automatische piloot niet zo af en toe in je voordeel aan te wenden. Ook met slechts vier ruitens bij OW, de verdeling dus waarbij je niet moet snijden maar slaan, kan het heel nuttig zijn om nét te doen alsof je gaat snijden door een hogere ruiten voor te spelen.
- e. op een andere manier = **3 punten**.
Tenminste, als die andere manier bestaat uit het niet bijspelen van een hartentje in de eerste slag en het opruimen van twee ruitenkaarten in noord op zuids ♥VB! Zie snijden als een noodzakelijk kwaad. Het kan immers mislukken. In dit spel kun je het risico van een mislukte snit voorkomen. Zelfs voor de avonturiers onder ons moet dat weldadig overkomen.

De volledige speelwijze:

♣A (♦9 weg)

♠2 naar ♠A

♥2 naar ♥A

♥H

♦H

♦2 naar ♦A

♥V (♦7 weg)

♥B (♦8 weg)

Al je punten bij elkaar, van bieden en spelen, is je schoolcijfer voor het omgaan met extreme spellen/omstandigheden.

12. Het doublet

Klaverjassers kunnen kraken en rekraken. Zelfs een superkraak is mogelijk. Als een klaverjasser denkt dat zijn tegenstander niet voldoende punten zal halen om het spel te winnen, kraakt hij. Denkt die tegenstander dat hij – ondanks die kraak – toch voldoende punten zal halen, dan antwoordt hij met rekraak. Een kraak verdubbelt de punten en een rekraak doet dat nog een keer.

Voor bridgers is een soortgelijk instrument ontwikkeld: het doublet. Ook een doublet verdubbelt de inzet, en niet zelden meer dan dat. Evenals de klaverjasser die is gekraakt, kan de bridger die is gedoubleerd de inzet nog eens verdubbelen met een redoublet. Alleen een superdoublet is voor ons bridgers (nog?) niet weggelegd.

Ik zal – als enthousiast klaverjasser – de laatste zijn die beweert dat bridgers creatiever zijn dan klaverjassers. Maar... ze zijn het wel! Van de honderd keer dat een bridger een doublet geeft, zal dat hoogstens vijf maal echt voor straf zijn. En een redoublet wordt nog minder vaak gegeven om het gedoubleerde contract daadwerkelijk te spelen met een nog hoger rendement.

Het doublet, waarde lezer, gebruiken wij voor heel andere zaken dan waarvoor het is bedacht.

De komende maanden ga ik in op vijf toepassingen van het doublet:

- Het informatiedoublet
- Het sputnikdoublet
- Het teruggekaatst doublet
- Het uitkomstdoublet
- Het strafdoublet

In deze aflevering nemen we het *informatiedoublet* bij de kop.

Mocht je al uitstekende afspraken met je partner hebben over het wel of niet plaatsen van een informatiedoublet, dan kun je het stukje theorie overslaan en je meteen werpen op de trainingsstof.

1. Informatiedoublet

Deze doubletvorm komt het meest voor. Als je van plan bent te openen, en de tegenstander voor je doet dat al, dan kun je met een doublet je openingskracht aangeven. Dat zegt niets over de kleur waarin de tegenstander opende, meestal heb je daar juist weinig in. Een informatiedoublet geef je met een sterke eigen kleur, of met opvang in de nog ongeboden kleuren. Voorwaarde om een informatiedoublet te plaatsen is dat je elk antwoord van je partner kunt verdragen. Zou een bepaald antwoord je in de problemen brengen, dan kun je beter geen informatiedoublet geven.

Laten we een paar situaties bekijken.

♠ B 5 4
♥ 5 2
♦ A H 7 6
♣ H V 8 5

Stel dat je rechtertegenstander met 1♠ opent, dan is het met deze hand heel onaantrekkelijk om een informatiedoublet te geven. Je hebt namelijk een probleem als je partner 2♥ zou antwoorden. Een rondje passen is het veiligst.

West NoordOost Zuid

1♦ pas 1♠ ??

Zuidhand

♠ A H 6 5
♥ H 2
♦ H V 6 5 2
♣ A B

Welk kaartje pak je als zuidspeler uit je bieddoos?

Je hebt 20 punten. Te sterk voor een tussenbod. Daar komt bij dat de twee biedbare kleuren al door OW zijn geboden. Veel bridgers zouden met deze hand een (informatie)doublet plaatsen. Toch kun je veel beter passen, en wel om drie redenen:

1. De kans dat er voor jou een aantrekkelijk contract in dit spel zit is vrijwel nihil; je partner heeft maximaal slechts één punt en de meeste punten zitten achter je.
2. De kans dat je partner een kleur biedt die je liever niet hoort is 100% omdat je alleen lengte hebt in de kleuren van je tegenstanders.
3. Het bieden is nog niet afgelopen. West mag op het 1♠-antwoord van zijn partner immers niet passen.

Plaats dus niet blindelings met openingskracht of meer een informatiedoublet. Ga vooraf na wat jouw partner daarop zou kunnen antwoorden, en meet per mogelijk antwoord de hoogte van het weldadige gevoel dat daarbij in jou opstijgt. Ontstaat bij een of meer antwoorden een gevoel van terechte angst, laat dan dat doublet achterwege.

West NoordOost Zuid

-- -- 1♥ ??

Zuidhand

♠ H V 10 8 7

♥ 8 6 3

♦ V 2

♣ A V 8

Als volgens je biedsysteem een tussenbod openingskracht ontkent en een doublet minstens dertien punten belooft, zou je met deze zuidhand een doublet moeten plaatsen. Het vervelende van een informatiedoublet met deze hand is echter dat de kans op een 2♣- of 2♦-antwoord bijzonder groot is. Je kunt na partners reactie je schoppenkaart pas op 2-hoogte laten horen. Daarbij weet je partner niet, of dat een 4-kaart schoppen is of minstens een 5-kaart. Met een 3-kaart schoppen mee en een 5-kaart ruiten zou hij dan voor 3♦ kunnen kiezen, terwijl 2♠ dan veel aantrekkelijker is.

West NoordOost Zuid

-- -- 1♥ ??

Zuidhand

♠ H V 8 7

♥ 6

♦ A 10 8 3

♣ V 10 8 3

Als een doublet minstens 13 punten belooft, en een tussenbod minstens een 5-kaart, moet je met deze hand passen. En dat is jammer als partner een 4-kaart of langer heeft in een van de nog ongeboden kleuren. Het zou toch heerlijk zijn om met deze hand partner aan het praten te krijgen met een informatiedoublet.

Overlapping bovengrens tussenbod en ondergrens informatiedoublet

Het is dan ook niet gek om de bovengrens van het tussenbod en de ondergrens van het doublet elkaar te laten overlappen. Ik voer een pleidooi voor een bovengrens van het tussenbod van 15 punten en een ondergrens van het informatiedoublet van 10 punten. Eén nuanciering: de bovengrens van 13/15 geldt alleen voor een tussenbod dat géén biedruimte wegneemt!

Voorbeelden

Oost Zuid

1♣ 1♠ Zuid neemt (veel) biedruimte weg en heeft daarom maximaal 12 punten (met een 5+schoppenkaart).

1♦ 1♥ Zuid neemt geen biedruimte weg en belooft daarmee 13/15 punten (met een 5+hartenkaart).

1♥ 2♦ Zuid neemt (heerlijk veel) biedruimte weg, heeft dus maximaal 12 punten met minstens vijf ruitens.

1♥ doublet Zuid belooft 'in principe' 13 punten, maar kan er met een ideale verdeling ook tien hebben.

Genoeg gepraat, we gaan (op het volgende blad) over tot de echte training.

Bepaal jouw biedacties als zuidspeler in de volgende tien situaties

1. **West NoordOost Zuid**
-- -- 1♣ ??

Zuidhand

♠ A H 4 3 2
♥ 4 3 2
♦ H V 4
♣ V 3

2. **West NoordOost Zuid**
-- -- 1♥ ??

Zuidhand

♠ A H 4 3 2
♥ 4 3 2
♦ H V 4
♣ V 3

3. **West NoordOost Zuid**
-- -- 1SA ??

Zuidhand

♠ A H 4 2
♥ 4 3 2
♦ H V 4
♣ B 7 3

4. **West NoordOost Zuid**
-- -- 1♦ ??

Zuidhand

♠ H V 8 4
♥ H V 8 7
♦ -
♣ 10 9 8 4 2

5. **West NoordOost Zuid**
3♥ doublet pas ??

Zuidhand

♠ 9 6 4 3
♥ 6 5
♦ 8 4 3
♣ H 10 7 4

6. **West NoordOost Zuid**
 1♠ doublet pas ??
Zuidhand
 ♠ B 6 2
 ♥ 9 8 7 3
 ♦ 6 5 3
 ♣ 6 4 2
7. **West Noord Oost Zuid**
 1♠ doublet redoublet ??
Zuidhand
 ♠ B 6 2
 ♥ 9 8 7 3
 ♦ 6 5 3
 ♣ 6 4 2
8. **West Noord Oost Zuid**
 1♦ doublet redoublet ??
Zuidhand
 ♠ 6
 ♥ 10 8 6 4 3 2
 ♦ 7 6 5 2
 ♣ V 3
9. **West NoordOost Zuid**
 1♦ doublet 2♦ ??
Zuidhand
 ♠ H V 6 5
 ♥ A B 8 6
 ♦ 4 3
 ♣ H 6 3
10. **West NoordOost Zuid**
 1♥ doublet pas ??
Zuidhand
 ♠ H V 4 3 2
 ♥ 7 6
 ♦ A V 5
 ♣ 7 6 2

Op het volgende blad staat wat ik met deze handen zou doen.

Mijn acties in deze tien situaties

Bedenk dat het belangrijker is om met je partner op dezelfde lijn te zitten dan met mij!

1. **West NoordOost Zuid**
-- -- 1♣ **doublet**

Zuidhand

♠ A H 4 3 2
♥ 4 3 2
♦ H V 4
♣ V 3

Met 1♠ zou je veel biedruimte wegnemen. Partner noord zou dan rekenen op maximaal twaalf punten. Met deze hand hoef je geen enkel antwoord van partner te vrezen. Je schoppenkaart is sterk en lang genoeg om in je tweede beurt te laten horen.

2. **West NoordOost Zuid**
-- -- 1♥ 1♠

Zuidhand

♠ A H 4 3 2
♥ 4 3 2
♦ H V 4
♣ V 3

Omdat de schoppenkleur naadloos aansluit op de hartenkleur neem je met 1♠ geen biedruimte weg. Je belooft dan 13/15 punten met minstens een 5-kaart schoppen. Bedenk dat als je deze afspraak met je partner maakt, de partner van de 1♠-bieder al met een punt of tien de manche niet kan uitsluiten.

3. **West NoordOost Zuid**
-- -- 1SA **Pas**

Zuidhand

♠ A H 4 2
♥ 4 3 2
♦ H V 4
♣ B 7 3

Uitgaand van een sanshand met 15/17 punten, is het goed om de minimumkracht na een 1SA-opening te verhogen naar 15 punten. Bedenk dat door de sansopening al een belangrijk deel van de veertig punten bij de tegenpartij zitten. De kans dat OW samen meer punten hebben dan jij met je partner, is groter dan 50%. Daar komt bij dat een sansopeningshand in het tegenspel veel gevaarlijker is dan een kleuopeningshand door de plaatjes in meestal korte kleuren.

4. **West NoordOost Zuid**
-- -- 1♦ **doublet**

Zuidhand

♠ H V 8 4

♥ H V 8 7

♦ -

♣ 10 9 8 4 2

Een heerlijke hand voor een informatiedoublet. Elke kleur is goed. En mócht je partner kiezen voor 1SA, dan kun je altijd nog 2♣ bieden. Je hebt een 5-kaart, en met de ontkenning van een hoge 4-kaart zal partner noord daar waarschijnlijk wel een 3-kaartje bij hebben.

5. **West NoordOost Zuid**
3♥ doublet pas 3♠

Zuidhand

♠ 9 6 4 3

♥ 6 5

♦ 8 4 3

♣ H 10 7 4

Ook na een verdedigende opening is een doublet informatief. Ondanks onze zwakke hand geven we braaf onze hoge 4-kaart aan.

Er zijn spelers die liever na een verdedigende opening een doublet als straf spelen. Om letterlijk zo'n opening af te kunnen straffen. In dat geval zou noord in dit spel dus een sterk spel beloven met een batterij hartens tegen. Ik raad dat af. Met die afspraak is de kans namelijk niet groter om 3♥ van een strafdoublet te voorzien. Kijk mee.

Voor je wordt 3♥ geopend. Wat bied je met deze hand als je na een 3-opening een doublet als straf speelt?

♠ A H 7 6

♥ 6

♦ H V 8 7

♣ V 10 9 4

Dan heb je een heel groot probleem. Eigenlijk moet je dan met je 4-kaart schoppen 3♠ bieden. Niet echt lekker. En helemaal niet lekker als je partner met vijf hartens tegenzit, een punt of tien en hoopt dat jij zou doubleren om daar - door te passen - een strafdoublet van te maken!

6. **West NoordOost Zuid**
1♠ doublet pas 1SA/2♥

Zuidhand

♠ B 6 2
♥ 9 8 7 3
♦ 6 5 3
♣ 6 4 2

Niet echt een lekker bod, 1SA, met die ene punt in schoppen, maar toch aantrekkelijker dan 2♥. Noord heeft daarmee alle ruimte om op tweehoogte zijn kleur te laten horen. Overigens zou het antwoord van 2♥ niet fout zijn! Partner vraagt informatie, weet dat we niet mogen passen en verwacht dat je je beste kleur laat horen.

7. **West Noord Oost Zuid**
1♠ doublet redoublet pas

Zuidhand

♠ B 6 2
♥ 9 8 7 3
♦ 6 5 3
♣ 6 4 2

Het redoublet zal waarschijnlijk minstens tien punten beloven. OW hebben dus meer punten dan NZ. Het is zaak de beste speelsoort te vinden, want een kansloos gedoubleerd contract dreigt. Dankzij het redoublet komt partner noord in ieder geval weer aan bod. Het is goed om hem zo laag mogelijk alle ruimte te geven.

8. **West Noord Oost Zuid**
1♦ doublet redoublet 1♥

Zuidhand

♠ 6
♥ 10 8 6 4 3 2
♦ 7 6 5 2
♣ V 3

Ook nu staat vast dat OW meer punten hebben dan NZ. Het is dus weer een kwestie van vrouwen en kinderen eerst in de boot. Door het redoublet van oost zouden we mogen passen, partner noord komt door dat redoublet immers nog aan bod. Maar... wij weten al dat hij dan een kleur zal bieden waar wij niet op zitten te wachten: schoppen of klaveren. Als we dan willen vluchten, moeten we al naar 2♥. Daarom is het goed meteen de hartenkleur te bieden omdat dat nu het goedkoopst kan.

Stel dat west niet met 1♦ maar met 1♠ had geopend, dán hadden we - na doublet en redoublet - even kunnen afwachten, omdat we dan tóch al 2♥ zouden moeten bieden. Partner zou dan namelijk voor 2♦ kunnen kiezen, en dát is een kleur waarin wij graag dummy zijn.

9. **West NoordOost Zuid**
1♦ doublet 2♦ 3♦/3♥

Zuidhand

♠ H V 6 5

♥ A B 8 6

♦ 4 3

♣ H 6 3

Toegegeven, 3♦ oogt redelijk artistiek. Vooral met je twee ruitentjes. Na 1♦ en 2♦ van OW begrijpt noord dat jij er niet op uit kunt zijn om 3♦ te spelen. Je moet daarom wel iets anders aangeven. En dat kan alleen een sterk spel zijn, waarbij je noord uitnodigt om zijn kleur te laten horen. Welke hoge 4+kaart hij ook heeft, de manche staat vast in die kleur. Alternatief dat je na 2♦ springt in harten. Dus niet 1♥, want dan mag noord met gewone openingskracht passen; je kunt dan namelijk nul punten hebben.

10. **West NoordOost Zuid**
1♥ doublet pas 2♠

Zuidhand

♠ H V 4 3 2

♥ 7 6

♦ A V 5

♣ 7 6 2

Te sterk voor 1♠; met iets meer dan 13 punten zal 4♠ een heel kansrijk contract blijken.

Score

Na ampele overweging heb ik besloten dat je voor elk eindbod dat gelijk is aan dat van mij, een vol punt mag tellen. Je mag een half punt tellen voor de eindbiedingen die afwijken, maar waar je - ondanks mijn betoog - toch nog steeds achter staat...

Je puntentotaal staat voor het omgaan met het doubletinstrument. Het aantal 'halfjes' zegt iets over je assertiviteit. En even onder ons, die tweede score is natuurlijk het belangrijkste...

13. Het Teruggekaatst Doublet

	doublet	
1♣		2♣
	??	
Zuidhand		
♠ H V 8 3		
♥ V 9 7 2		
♦ 7 4		
♣ 9 4 2		

Wat bied je met deze zuidhand na oosts 2♣ op partners informatiedoublet?

Antwoord: doublet!

Daarmee geef je aan partner aan dat je in minstens twee kleuren minstens een 4-kaart hebt. Je nodigt hem uit zijn kleur te laten horen. Dit doublet heet Teruggekaatst Doublet; je kaatst partners vraag om informatie naar hem terug. Deze terugkaatsing vereist niet veel punten, met 6/7 punten en een geschikte verdeling mag je dat al doen.

Het is goed om deze terugkaatsing te spelen tot 3-hoogte. Als oost in plaats van 2♣ 3♣ had geboden, had je dus ook een teruggekaatst doublet kunnen plaatsen. Het spreekt vanzelf dat je die grens goed met je partner moet afspreken. Ook dat het Teruggekaatst Doublet iets wezenlijks in klaveren ontkent; je hebt alleen interesse in de nog ongeboden kleuren.

Na '1 in en kleur - doublet' kiezen steeds meer paren met een zeer zwakke hand voor een sprong in de openingskleur. Op zich logisch, omdat daarmee het geven van de gevraagde informatie een stuk lastiger/riskanter wordt. Alle reden om je daar zo goed mogelijk tegen te wapenen. Het Teruggekaatst Doublet kan daar een uitstekend hulpmiddel bij zijn.

Ik hoor een enkeling denken: 'Ja, maar als ik het Teruggekaatst Doublet ga spelen, kan ik na 1♣ - doublet - 2- of 3♣ geen strafdoulet meer uitdelen.' Die stelling klopt helemaal. Bedenk echter dat de tegenstanders hun kleur hebben gevonden. De kans dat gedoubleerd tegenspelen meer oplevert dan zelf spelen is niet echt groot. Het risico dat ze het contract maken en daarmee een zaaltop noteren is daarentegen zeker niet denkbeeldig. Om te beginnen weten ze door het strafdoulet waar de ontbrekende troeven zitten en door het informatiedoulet waar de plaatjes logeren.

Voor elk stuk gereedschap geldt dat het alleen bij goed gebruik op het juiste moment weldadig kan werken. Daarom volgen nu enkele heerlijke trainingssituaties. Ook/vooral als je vrij sceptisch staat tegenover het Teruggekaatst Doublet, is het uitermate nuttig om deze stormbaan te nemen. Aan de hand van de resultaten kun je zelf bepalen of dit wapen iets aan je biedarsenaal toevoegt.

Training

Geef in de nu volgende zes spelen de **volledige biedserie van NZ**; OW bieden alleen in de eerste biedronde, daarna passen ze braaf. West is telkens gever.

1

	Noordhand	
	♠ A 10	
	♥ H B 7 6	
	♦ B 3 2	
	♣ A 5 4 3	
	??	
1♦		2♦
pas		pas
pas		pas
	??	
	Zuidhand	
	♠ H 9 8 4 2	
	♥ V 8 3 2	
	♦ 8 5	
	♣ V 2	

2

Noordhand		
♠ A V		
♥ H B 7 6		
♦ B 3 2		
♣ A 5 4 3		
??		
1♣		3♣
pas		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ H 9 8 4 2		
♥ V 8 3 2		
♦ 8 5		
♣ V 2		

3

Noordhand		
♠ A V B 8 3		
♥ H B 3		
♦ V 10 5		
♣ 7 6		
??		
1SA		2SA
pas		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ 8 6 4		
♥ 8 5		
♦ B 7 6 2		
♣ 8 4 3 2		

4

Noordhand		
♠ A V 5 4		
♥ H 5 2		
♦ H V 9 8		
♣ 4 3		
??		
1♣		2♣
pas		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ B 10 6 2		
♥ A V 9 7		
♦ A B 2		
♣ 9 8		

5

Noordhand		
♠ A V 5 4		
♥ H 5 2		
♦ H V 9 8		
♣ 4 3		
??		
1♣		3♣
pas		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ B 10 6 2		
♥ A V 9 7		
♦ A B 2		
♣ 9 8		

6

	Noordhand ♠ A H ♥ A V 10 8 6 ♦ 4 3 2 ♣ 6 5 2	
	??	
1♦ pas pas		3♦ pas pas
	??	
	Zuidhand ♠ 10 6 5 2 ♥ B 5 2 ♦ 9 6 ♣ A H V B	

Zie voor de alternatieve biedseries het volgende blad.

Alternatieve biedseries

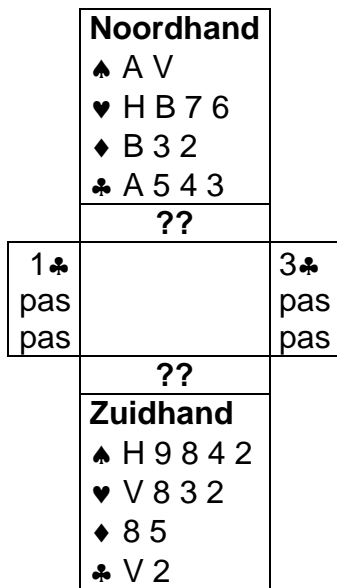
1

		Noordhand		
		♠ A 10		
		♥ H B 7 6		
		♦ B 3 2		
		♣ A 5 4 3		
		??		
1♦				2♦
pas				pas
pas				pas
		??		
		Zuidhand		
		♠ H 9 8 4 2		
		♥ V 8 3 2		
		♦ 8 5		
		♣ V 2		

West	Noord	Oost	Zuid
1♦	doublet	2♦	doublet = Teruggekaatst Doublet
pas	2♥	pas	pas
pas			

Zonder teruggekaatst doublet is het voor zuid aantrekkelijk om na 2♦ de 5-kaart te laten horen (2♠). En daarmee ontstaat voor noord een dilemma: passen met de 2-kaart mee, in de wetenschap dat zuid een 4-kaart schoppen kan hebben, of naar het 3-niveau. Het mooie contract van 2♥ is dan al gepasseerd.

2

West	Noord	Oost	Zuid
1♣ de	1SA.....		15/17 met sansverdeling én opvang in

geopende kleur. Te verkiezen boven een informatiedoublet omdat met 1SA in één klap veel informatie wordt gegeven over verdeling en kracht.

3♣ doublet = nu - door noords 1SA-opening - straf! Omdat noord geen informatiedoublet gaf kan er geen sprake zijn van een Teruggekaatst Doublet.

3

Noordhand	
♠ A V B 8 3	
♥ H B 3	
♦ V 10 5	
♣ 7 6	
??	
1SA	2SA
pas	pas
pas	
??	
Zuidhand	
♠ 8 6 4	
♥ 8 5	
♦ B 7 6 2	
♣ 8 4 3 2	

West Noord Oost Zuid

1SA 2♠..... Na 1SA is het verstandig om met

minstens

de minimumopeningskracht van die sansopening als minimum te hanteren voor het informatiedoublet. In dat geval is deze hand te zwak voor het geven van een infodoublet. Maar de hand is wel sterk genoeg voor het 2♠-bod.

pas pas 2SA pas

4

Noordhand		
♠ A V 5 4		
♥ H 5 2		
♦ H V 9 8		
♣ 4 3		
??		
1♣		2♣
pas		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ B 10 6 2		
♥ A V 9 7		
♦ A B 2		
♣ 9 8		

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	doublet	2♣	doublet
pas	2♦	pas	3♥ = met openingskracht bij noord ziet zuid manchekansen. Om te voorkomen dat noord (op 2♥) past, maakt zuid een sprong.
pas	3♠	pas	4♠ Eitje! Toch?

5

Noordhand		
♠ A V 5 4		
♥ H 5 2		
♦ H V 9 8		
♣ 4 3		
??		
1♣		3♣
pas		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ B 10 6 2		
♥ A V 9 7		
♦ A B 2		
♣ 9 8		

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	doublet	3♣	doublet
pas	3♦	pas	3♥
pas	3♠	pas	4♠

Er is ook een artistiek alternatief voor deze situatie: Zuid biedt meteen na oosts 3♣ 4♣! Dat kan natuurlijk nooit bedoeld zijn om 4♣ te spelen. Zuid geeft daarmee aan een manchecontract te willen in harten of schoppen. Hij gaat er - terecht - vanuit dat noord met zijn informatiedoublet minstens één hoge 4-kaart heeft. Noord biedt daarop 4 in zijn sterkste hoge kleur.

6

Noordhand	
♠ A H	
♥ A V 10 8 6	
♦ 4 3 2	
♣ 6 5 2	
??	
1♦	3♦
pas	pas
pas	pas
??	
Zuidhand	
♠ 10 6 5 2	
♥ B 5 2	
♦ 9 6	
♣ A H V B	

West	Noord	Oost	Zuid
1♦	1♥.....		Wat zuid ook antwoordt op het informatiedoublet, noord heeft maar één kleur te melden: harten. Omdat na 1♦ 1♥ geen beidruimte wegneemt (in tegenstelling tot bijvoorbeeld 1♠ of 2♣) geef je met dit volgbod in één klap je verdeling (5-kaart harten) en je openingskracht (13 punten) aan. Kies voor zo snel mogelijk duidelijkheid.
		3♦	Een 3-kaart harten mee, kracht en een aantrekkelijke verdeling.
			4♥!

Noteer voor elk correct eindbod 2 punten. Komt daarmee je totaal op 12, dan ben je veel te sterk voor deze training en moet je voor straf twee punten aftrekken. Je eindtotaal is wederom je schoolcijfer.

Epiloog

Ga bij elke overweging om te doubleren na, zowel bij het informatiedoublet als bij het Teruggekaatst Doublet, of je partner kan reageren met een bod waarop je geen weerwoord weet. Bestaat dat risico, kies dan voor een ander alternatief. Een groen paskaartje neerleggen kan ook heel veel opleveren. Neem vooral minder risico als jij wel en de tegenstanders niet kwetsbaar zijn!

14. Het Sputnikdoublet

	1♦	
		1♠
	??	
Zuidhand		
♠ 8 3		
♥ V 9 7 2		
♦ 8 7 4		
♣ H V 4 2		

Wat bied je met deze zuidhand na oosts tussenbod van 1♠?

1SA? Daarmee zou je opvang in de geboden kleur van oost beloven. En dat heb je niet echt.

2♣? Daarmee zou je inderdaad minstens een 4-kaart klaveren beloven, maar ook minstens tien punten. 2♣ valt dus af.

2♥? Daarmee zou je 8/11 punten beloven met minstens een 5-kaart (acolregel als je de te bieden kleur zónder tussenbod op 1-hoogte had kunnen bieden). Vergelijk deze betekenis met die van 2♣.

Pas? Geeft eveneens geen prettig gevoel; partner zou dan kunnen denken dat je niet hebt, terwijl jullie samen minstens de helft (20) punten bezitten. In ieder geval goed voor een deelscore.

Alternatief: doublet!

Daarmee geef je aan: 'Lieve partner, zónder tussenbod had ik beslist een bod gedaan. Maar dat voorgenomen bod kan ik door dat vervelende tussenbod niet doen.' Met dit (sputnik)doublet beloof je minstens zeven/acht punten. En daarmee geef je partner in veel gevallen voldoende steun om niet al te snel de biedhanddoek in de ring te gooien.

	1♦	
		1♥
	??	
Zuidhand		
♠ V 9 8 3		
♥ 7 2		
♦ V 8 7		
♣ H 5 3 2		

Het sputnikdoublet kent een aantrekkelijke variant: het aangeven van een hoge 4-kaart. Zonder tussenbod had zuids antwoord 1♠ geluid. In een situatie als deze

wordt die hoge 4-kaart aangegeven met een doublet. Zou zuid een 5-kaart schoppen hebben gehad, of langer, dán had hij 1♠ geboden.

Het is van groot belang met elkaar af te spreken tot welke hoogte je sputnik speelt. Mijn advies luidt: op 1-hoogte. Doet de tegenstander een tussenbod op 2-hoogte, dan kan het spelen van een strafdoulet lucratiever uitpakken. Overigens zijn er paren die als grens 2♦ nemen. Dus t/m het tussenbod van 2♦ is een doublet sputnik, ontkent dus feitelijk ruitens, en vanaf 2♥ belooft een doublet heerlijke hartens en de nodige kracht tegen met de wil om dat contract gedoubleerd tegen te spelen. Maar wat je ook kiest, zorg ervoor dat je met je partner op dezelfde lijn zit. Een misverstand over sputnik of straf kan echt fataal uitpakken.

Genoeg gepraat, we gaan tot handelen over. Overbodig om te zeggen dat als je totaal geen heil ziet in de sputnik, je die ook beslist niet moet toepassen. Bied de volgende spellen dan uit met je eigen systeem. Uit de resultaten blijkt welk wapen het meest effectief is.

Training

Geef de volledige biedseries van NZ; let daarbij op de tussenbiedingen van OW.

1 west/allen

Noordhand		
♠ A 10 6		
♥ H 6		
♦ V 7 6 3		
♣ A 5 4 3		
1♣		
pas		1♥
2♥		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ H 9 8 4 2		
♥ V 3 2		
♦ 8 5 4		
♣ V 2		

2 west/niemand

	Noordhand ♠ A 5 ♥ H B 7 6 ♦ B 9 3 2 ♣ A 5 4	
	1♦	
pas pas pas		1♠ pas pas
	??	
	Zuidhand ♠ 8 4 2 ♥ V 8 3 2 ♦ A 8 5 ♣ V 7 2	

3 west/OW

	Noordhand ♠ A V B 8 3 ♥ A B 6 3 ♦ 10 3 ♣ B 6	
	1♠	
pas pas pas		2♦ pas pas
	??	
	Zuidhand ♠ 8 6 ♥ 8 5 4 ♦ A V 6 2 ♣ H V 2	

4 west/NZ

Noordhand		
♠ A V 5 4		
♥ H 8 5 2		
♦ 4		
♣ H V 9 8		
1♣		
pas		1♦
3♦		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ H 10 6 2		
♥ A V 9 7		
♦ A 10 2		
♣ 9 8		

5

Noordhand		
♠ 8 7 4		
♥ H 5 2		
♦ H V 9 8		
♣ A V 3		
1♦		
pas		1♠
pas		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ A V 3		
♥ V 9 7		
♦ 7 4 2		
♣ 9 8 6 5		

Antwoorden

1

Noordhand		
♠ A 10 6		
♥ H 6		
♦ V 7 6 3		
♣ A 5 4 3		
1♣		
pas		1♥
2♥		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ H 9 8 4 2		
♥ V 3 2		
♦ 8 5 4		
♣ V 2		

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♣	1♥	1♠!
2♥	2♠	pas	pas
pas			

- 1♠ Hier blijkt het voordeel van de aanvullende afspraak dat na een tussenbod een (sputnik)doublet een 4-kaart in de andere hoge kleur belooft, en het meteen bieden van die kleur een 5+kaart. Want daardoor weet noord dat hij samen met zuid minstens acht schoppens heeft, waardoor hij risicoloos - over wests 2♥ - 2♠ kan bieden. Heeft noord die zekerheid niet, zou zuid dus ook een 4-kaart schoppen kunnen hebben, dan zit daar toch enige risico aan. Als noord op 2♥ zou passen, kan zuid eveneens niet risicoloos 2♠ bieden. Noord hoeft immers geen 3-kaart mee te hebben.

2

Noordhand		
♠ A 5		
♥ H B 7 6		
♦ B 9 3 2		
♣ A 5 4		
1♦		
pas		1♠
pas		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ 8 4 2		
♥ V 8 3 2		
♦ A 8 5		
♣ V 7 2		

	West	Noord	Oost	Zuid
	pas	1♦	1♠	doublet...sputnik; belooft 4-kaart in andere hoge kleur
	pas	2♥	pas	pas

Na het 1♠-tussenbod kan zuid geen 1SA bieden; dat zou opvang in schoppen beloven. Het sputnikdoublet komt hier uitstekend van pas. Vooral omdat daarmee de 4-kaart harten wordt beloofd.

Noords 2♥ zou zonder het sputnikdoublet niet mogen! Daarmee overschreidt noord namelijk de grens van zijn openingskleur op 2-hoogte (2♦) met een nieuwe kleur. Dat mag alleen met extra kracht (reverse). Door zuids sputnik, dat een 4-kaart harten belooft, biedt noord geen nieuwe kleur doch de kleur die zuid aangaf. En daar is geen extra kracht voor nodig!

Het zijn vooral dit soort situaties waarin een tussenbod ongelooflijk veel roet in het eten kan gooien.

3 west/OW

Noordhand		
♠ A V B 8 3		
♥ A B 6 3		
♦ 10 3		
♣ B 6		
1♠		
pas		2♦
pas		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ 8 6		
♥ 8 5 4		
♦ A V 6 2		
♣ H V 2		

West Noord Oost Zuid

pas 1♠ 2♦ doublet! is op 2-hoogte, is dus om tegen te spelen, straf!
 pas pas pas

Met deze kwetsbaarheid is het gedoubleerd tegenspelen heel aantrekkelijk. Twee douw is al goed voor 500 punten, terwijl een manchecontract niet meer dan 420, maximaal 450 punten op zal leveren.

Stel dat je ook na 2♦ doublet als spuntnik speelt, dan zou ik na 2♦ 2SA bieden. Daarmee beloof je 10/11 punten, opvang in de geboden tussenkleur en geen interesse in de hoge kleuren.

4

Noordhand		
♠ A V 5 4		
♥ H 8 5 2		
♦ 4		
♣ H V 9 8		
1♣		
pas		1♦
3♦		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ H 10 6 2		
♥ A V 9 7		
♦ A 10 2		
♣ 9 8		

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♣	1♦	2♦!
3♦	4♥/♠	pas	pas
pas			

- 2♦ Een bod in de kleur van de vijand belooft voldoende kracht voor de manche, tegelijk sluit zuid uit dat het antwoord van noord hem in de (bied)problemen kan brengen. Zuid moet dus wel minstens twee hoge 4-kaarten hebben, of een extreem lange klaverenkaart. Die wetenschap is voor noord bijzonder plezierig, omdat west met 3♦ de communicatie flink probeert te verstoren.
- 4♠ Noord rekent op twee hoge 4-kaarten bij zuid; hij biedt de manche uit, het liefst in zijn sterkste hoge 4-kaart. Noord kan ook wat voorzichtiger zijn door wat lager te blijven, 3♥. Zuid gaat dan toch wel door.

Gebruik je nog niet de kleur van de tegenstander om zo'n mooie boodschap te verkondigen, dan kun je na het tussenbod van 1♦ sputnikken: doublet. Na het storende 3♦ van west mag noord met deze prachtige verdeling - en zuids belofte van minstens een hoge 4-kaart - 3♥ bieden. Zuid zal die vervolgens volgooien naar 4♥.

5

Noordhand		
♠ 8 7 4		
♥ H 5 2		
♦ H V 9 8		
♣ A V 3		
1♦		
pas		1♠
pas		pas
pas		pas
??		
Zuidhand		
♠ A V 3		
♥ V 9 7		
♦ 7 4 2		
♣ 9 8 6 5		

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♦	1♠	1SA
pas	pas	pas	

Een heerlijke hand om de sputnik op stal te laten staan. 1SA zegt alles, inclusief de opvang in schoppen.

Score

Het gaat om het eindcontract, niet om de wijze waarop je die hebt opgebouwd. Noteer voor elk juist eindcontract twee punten. Tel de scores op en zie het totaal als je rapportcijfer voor omgaan met tussenbiedingen.

15. Effe lekker ongestructureerd...

In deze aflevering gooi ik enkele uiteenlopende vraagstukken voor je kiezen. Mocht dat irritatie oproepen, bedenk dan vóóordat je een brief op poten naar mij schrijft, dat problemen die je tijdens een partijtje bridge krijgt voorgeschoteld, eveneens zeer uiteenlopend kunnen zijn. Ik zeg dit niet ter verdediging; ik ontvang namelijk graag protestbrieven zodat ik mijn conflicthantering kan verbeteren...

Problemen

1 Biedvraag

N/Allen

West	Noord	Oost	Zuid	Zuidhand
pas	1♥	pas	pas	♠ 8 6 5 2
doublet	2♦	pas	??	♥ 8 3
				♦ 9 2
				♣ 9 7 6 4 2

2 Biedvraag

N/Allen

West	Noord	Oost	Zuid	Zuidhand
pas	1♥	doubl. pas	pas	♠ 8 6 5
pas	2♦	pas	??	♥ 8 3 2
				♦ 9 7 2
				♣ 9 7 6 4

3 Speelfiguur

♠ A 10 7 6 5 4

♠ V 8 3 2

Je speelt 6♠. In de bijkleuren verlies je geen slag. Het enige waarvoor je moet zorgen is dat je in de troefkleur, in schoppen dus, hoogstens één slag verliest. Hoe speel je deze kleur aan om te voorkomen dat je twee schoppenslagen afgeeft? In de bijkleuren heb je voldoende entrees om de troefkleur vanuit de gewenste hand aan te spelen.

4 Spelregelstelling

Gegeven

Je bent aan de beurt bent om te bieden. Je pakt het biedkaartje waarop 2♥ staat, legt dat voor je op tafel en laat het los. Meteen na het loslaten, zie je dat je het verkeerde kaartje hebt neergelegd. Er staat 2♦ op. Je zegt meteen dat je je hebt vergist.

Stelling

Ondanks dat je het biedkaartje hebt losgelaten, mag je het straffeloos verwisselen voor het kaartje waarop 2♥ staat.

Is die stelling juist?

Antwoorden

1 Biedvraag

N/Allen

West	Noord	Oost	Zuid	Zuidhand
pas	1♥	pas	pas	♠ 8 6 5 2
doublet 2♦	pas	??	??	♥ 8 3
				♦ 9 2
				♣ 9 7 6 4 2

2♥!

Als je past, mag je partner heel waarschijnlijk 2♦ spelen. Je hebt evenveel ruitens als hartens. De kans dat je partner meer hartens dan ruitens heeft is echter levensgroot. Alle reden om in je tweede beurt je voorkeur voor de hartenkleur aan te geven, ondanks je nul punten. Door je eerdere pas, weet partner al dat je minder dan zes punten hebt, daardoor is er geen enkel risico dat je partner opeens op het gaspedaal trapt.

2 Biedvraag

N/Allen

West	Noord	Oost	Zuid	Zuidhand
pas	1♥	doubl. pas	pas	♠ 8 6 5
pas	2♦	pas	??	♥ 8 3 2
				♦ 9 7 2
				♣ 9 7 6 4

Pas!

De situatie is uiterst gevaarlijk. OW weten van elkaar dat ze de meeste punten hebben en zijn duidelijk uit op een lucratief tegenspel, liefst gedoubleerd.

De kans dat partner noord meer hartens dan ruitens heeft is na dit biedverloop een stuk kleiner. Wel staat door het rebid van 2♦ vast dat noord een 5-kaart bezit. Toch is het goed om nu te passen op het 2♦-bod. West toonde in de vorige ronde immers het lef om zelfs 1♥ gedoubleerd tegen te spelen. Zijn pas is een redelijk betrouwbaar signaal dat de ontbrekende hartens uiterst beroerd verdeeld zitten. Laten we afwachten of hij ook 2♦ van een strafdoulet durft te voorzien. Zo nee, dan zal de schade klein blijven. Plaatst west een strafdoulet, en noord en oost passen, dan is het vroeg genoeg om met alle zekerheid die je in je hebt 2♥ neer te leggen...

3 Safety play

♠ A 10 7 6 5 4

♠ V 8 3 2

Hoe speel je deze kleur aan om hoogstens één schoppenslag af te geven?

Je mist ♠H B 9

Speel vanuit zuid een kleine schoppen.

- Legt west een kleine schoppen, dan leg je in noord ♠10.
 - o Pakt oost die slag, dan zit daarna het laatste plaatje kaal, waardoor die onder ♠A zal vallen.
 - o Bekent oost niet, dan zit west nog met ♠HB; een van die twee zal een prooi zijn voor ♠A.
- Legt west ♠H, dan pak je ♠A. En als oost ook bekent, geef je zelfs helemaal geen slag af.
- Legt west ♠B, dan pak je eveneens ♠A. Zelfs als de twee resterende kaarten (♠H 9) bij west zouden zitten, geef je niet meer dan één slag af dankzij ♠V en ♠10. Een van die twee kaarten is dan voor ♠H, de andere verslindt ♠9!
- Speelt west helemaal geen schoppen bij, dan leg je ♠A. Door meteen te vervolgen met een kleine schoppen naar ♠V, kan oost - die dan alleen nog ♠H B heeft - alleen nog maar kiezen welke ene schoppenslag hij zal nemen: deze of de volgende...

4 Stelling

Gegeven

Je bent aan de beurt bent om te bieden. Je pakt het biedkaartje waarop 2♥ staat, legt dat voor je op tafel en laat het los. Meteen nadat je het losliet, zie je dat je het verkeerde kaartje hebt neergelegd. Er staat 2♦ op. Je zegt meteen dat je je hebt vergist.

Stelling

Ondanks dat je het biedkaartje hebt losgelaten, mag je het straffeloos verwisselen voor het kaartje waarop 2♥ staat.

Is die stelling juist?

Ja! Die stelling is helemaal juist. Een grijpfout mag je meteen corrigeren, zelfs als je het verkeerde kaartje losliet. Maar opgelet! Je mag een bieding niet verbeteren. Dus niet bewust 2♦ neerleggen, om daarna toch te kiezen voor 2♥, omdat dat bod je iets beter lijkt!!!

Je score

Tel voor elk juist antwoord 2,5 punt. Je puntentotaal is je schoolcijfer voor ongestructureerd werken...

16. uitkomst- en strafdoublet

In de aflevering Doubletten, enkele weken geleden, beloofde ik dat we naast het informatiedoublet, het teruggeaatst doublet en het sputnikdoublet, ook het uitkomst- en het strafdoublet onder de loep zouden leggen. Wat ik beloof doe ik, dus houd je vast.

Strafdoublet

Het is het mooist om een strafdoublet te geven als je weet dat de gedoubleerde tegenstander niet zijn heil kan zoeken in een kansrijkere speelsoort.

West Noord Oost Zuid

1♠ pas 2♥ pas

2♠ pas 4♥ ??

Zuidhand A Zuidhand B

♠ V 6 3

♠ -

♥ H B 9 3 2

♥ H B 9 3 2

♦ A 6 3

♦ A 6 5 4

♣ 8 3

♣ 8 6 5 2

Met beide zuidhanden is de kans dat oost 4♥ maakt redelijk klein. Toch is het af te raden om met zuidhand A een strafdoublet te plaatsen. Het risico dat west dan naar 4♠ switcht is levensgroot. En door je 3-kaart schoppen, weet je dat de schoppens voor OW uiterst gunstig verdeeld zitten. Ook geef je met je doublet ♠V op een presenteerblaadje, west weet over welke zijde hij moet snijden. Stel dat de schoppenkleur niet zou zijn genoemd, maar iets als 1♥-3♥-4♥, dán is een strafdoublet met zuidhand A wél verantwoord. Met het gegeven biedverloop en zuidhand B is het heel aantrekkelijk om een doubletloodje aan de hartenworst te hangen. Oost ontkent met zijn 4♥ schoppensteun van enige betekenis en wij hebben geen enkele schoppen. Het leeuwendeel van de schoppens die west niet heeft moet dus wel bij onze partner logeren. Tien tegen één, dat hij klaarzit om 4♠ van een bandje te voorzien. Samenvattend: met zuidhand A pas je, met zuidhand B geef je een strafdoublet.

Uitkomstdoublet

Ken je dat gevoel? De tegenstanders spelen 3SA, je partner moet uitkomen en jij hebt een kleur waarvan je weet dat als je partner in die kleur start, 3SA volledig naar de filistijnen gaat. Meer dan bidden dan dat hij in jouw kleur uitkomt, kun je dan niet. Soms kun je echter wel degelijk meer dan bidden, namelijk met een doublet aangeven in welke kleur je graag de uitkomst ziet.

Dat is dan altijd een doublet op een conventioneel bod van de tegenpartij. Een bod dus dat niets zegt over de kleur die de tegenpartij op dat moment biedt. Kijk even mee...

West	Noord	Oost	Zuid
1SA	pas	2♣	doublet
1SA	pas	2♣	pas
2♦	doublet		
1SA	pas	2♥	doublet
1♠	pas	4♠	pas
4SA.....			vraagt naar het aantal azen
	pas	5♦.....	1 aas (5♣ = 0 azen)
			doublet

Deze vier doubletten zijn alle uitkomstdoubletten, omdat het bod dat wordt gedoubleerd niets vertelt over het bezit in die specifieke kleur (2♣ = Stayman; 2♦ = antwoord op Stayman, ontkent alleen hoge vierkaart(en); 2♥ = transfer voor schoppen en 5♦ geeft het aantal azen aan). Het is dus van het grootste belang om als partner van deze doubleerder geen eigen kleur te gaan bieden, partner vraagt met dit doublet beslist niet om informatie. Alleen met redelijke steun in de gedoubleerde kleur zou je een (afneem)bod in die kleur kunnen overwegen als je vermoedt dat de tegenstander waarschijnlijk niet down zal gaan.

We gaan niet trainen op deze twee doubletsoorten. Nee, we gaan gewoon even lol maken. En dat doen we met een tegenspel- en met een biedvraagstuk.

Tegenspelvraagstuk

Zuid/Allen

West	Noord	Oost	Zuid
------	-------	------	------

--	--	--	1♦
----	----	----	----

2♠*	pas	4♠	pas
-----	-----	----	-----

pas	pas		
-----	-----	--	--

*2♠ geeft een sterk spel aan (16+) met minstens een sterke 6-kaart schoppen.

Partner noord komt uit met ♦B. Die neem je over met ♦V. Je vervolgt met ♦AH waarop OW bekennen en noord - op de derde ruiten - ♥3 bijspeelt.

Welke kaart speel je na? De **cursief** gedrukte kaarten zijn dus al gespeeld!

Dummy

♠ B 9 7

♥ H 9 4

♦ **9 7 4**

♣ H 6 5 2

Zuid(jouw)hand

♠ 6

♥ B 10 5 2

♦ **A H V 8 3**

♣ V B 10

Houd bij het maken van je keus in gedachten dat west zestien punten of meer zal hebben met minstens een sterke 6-kaart schoppen. Bedenk ook dat je al drie slagen binnen hebt. Het gaat dus nog om één slag!

Biedvraagstuk

Noord geveer/OW kwetsbaar

West	Noord	Oost	Zuid
------	-------	------	------

--	1♥	1♠	2♥
----	----	----	----

3♠	pas	pas	??
----	-----	-----	----

Zuidhand

♠ 6 5

♥ B 8 7 5 4 2

♦ V 4

♣ 9 5 2

Wat doe je met deze hand?

Antwoorden

Tegenspel

Welke kaart speel je na? De *cursief* gedrukte kaarten zijn dus al gespeeld!

Dummy

♠ B 9 7

♥ H 9 4

♦ **9 7 4**

♣ H 6 5 2

Zuid(jouw)hand

♠ 6

♥ B 10 5 2

♦ **A H V 8 3**

♣ V B 10

Het belangrijkste van goed tegenspel is het onderscheid maken in slagen die vanzelf komen en slagen die alleen ontstaan als we een bepaalde actie nemen.

We kijken eerst naar de slagen die 'vanzelf' ontstaan.

- Als partner noord ♥A of ♣A heeft, kan de leider niet voorkomen dat dat aas wordt gemaakt. Met andere woorden, ook als we niet de kleur aanspelen waarin partner het aas heeft, zal hij dat aas toch maken. Daarmee vervalt de noodzaak om harten of klaveren terug te spelen.
- Als partner een 3-kaart schoppen heeft met ♠V, zal hij ♠V altijd maken. Op ♠AH gooit hij immers de twee laagste schoppens bij om daarna ♠V als downslag te toucheren (mooi woord trouwens). Dus ook troef naspelen is niet nodig.

Noodzakelijke actie om een slag te kunnen maken.

Daar is een goed voorstellingsvermogen voor nodig. Bridge is niet voor niets een spel voor fantasten...

Stel, de leider heeft geen 6- maar een 7-kaart, met ♠AH in top. Dan heeft onze partner ♠Vx. Als de leider dan aan slag is, zal hij ijzerenheinig ♠AH slaan waaronder partners ♠V dan roemloos ten onder zal gaan. Als partner ♠Vx heeft, kan hij alleen een troefslag maken als we ruiten doorspelen. Zowel de leider als partner hebben geen ruitens meer. Als de leider laag voortroeft, gaat partner daar met ♠V overheen. En als de leider hóóg voortroeft (♠H), dan ruimt partner noord een vuiltje op in een andere kleur waarna hij met ♠Vx achter ♠Ax(...) zit. Altijd goed voor een slag. Datzelfde is het geval als de leider een 8-kaart schoppen zou hebben met ♠AV in top. Dan heeft partner ♠H-sec. En ook díé kan hij alleen maken als we met ruiten vervolgen.

Biedvraagstuk

Noord geveer/OW kwetsbaar

West	Noord	Oost	Zuid
--	1♥	1♠	2♥
3♠	pas	pas	??

Zuidhand

♠ 6 5
♥ B 8 7 5 4 2
♦ V 4
♣ 9 5 2

Wat doe je met deze hand?

Pas!

Natuurlijk is het aantrekkelijk om 4♥ te bieden. Probleem is echter dat je daarmee OW beslist naar 4♠ helpt. En dat contract zullen ze maken ook. Zo staat nu al vast dat ze in de hartenkleur maximaal slechts één hartenverliezer hebben. Samen met partner heb je minstens tien hartenkaarten, OW hebben er maximaal drie, een van de tegenspelers zal dus één (of géén) hartenkaart hebben.

Natuurlijk kun je 4♠ met 5♥ uitnemen, maar dat zal gemakkelijk 300 verliespunten kosten, 3♠ + 1 is slechts -170...

In de praktijk (18 november, laddercompetitie) stond er voor OW +620 - voor 4♠C - en min 800 vanwege een 5♥gedoubleerd min 3.

Ook na het 1♠-tussenbod is het directe bod van 4♥ af te raden. Oost heeft zijn hand met 1♠ immers al redelijk scherp omschreven. West zal ook dan gemakkelijk 4♠ bieden. Alleen als oost na 1♥ had gepast, of een informatiedoublet had geplaatst, dán alleen kan het directe bod van 4♥ iets moois opleveren.

Score

Per goede actie, vijf punten.

Je puntentotaal is je schoolcijfer voor fantasie!

17. Een troefcontract - in fases - uit de praktijk

♠ V B 10 9 6 4
♥ 7 6 4
♦ 8 7
♣ 4 2

♠ 7
♥ A H V 8 3
♦ A H 9 2
♣ A 10 8

Na 2♥-2♠-3♥-4♥, mag je als zuidspeler 4♥ spelen.

West komt uit met ♠A. Na deze slag te hebben gewonnen, vervolgt hij met ♠H (oost speelt beide keren een schoppenkaart bij). Hoe timmer je je speelplan in elkaar?

Nadat je voor jezelf hebt vastgesteld hoe je de noodzakelijke tien slagen wilt organiseren, kun je op het volgende blad je onderbouwing van dat plan controleren.

Leg het spel met echte speelkaarten uit, dat maakt de kost lichter verteerbaar...

Onderbouwing speelplan

♠ V B 10 9 6 4

♥ 7 6 4

♦ 8 7

♣ 4 2

♠ 7

♥ A H V 8 3

♦ A H 9 2

♣ A 10 8

Standaard beginnen we bij een troefcontract de mogelijke verliesslagen te tellen. Ik moet eerlijk toegeven dat het tellen van verliesslagen vaak gemakkelijker gezegd is dan (goed) gedaan. Tel maar even mee.

Ik tel er drie: één in schoppen (omdat we de tweede schoppenslag kunnen troeven), één in klaveren (omdat we de derde klaverenslag kunnen troeven) en één ruiten.

Geen ruitenverliesslag tellen omdat we zuids twee lage ruitens kunnen aftroeven is wat naïef; we missen zeven ruitens, als die 4-3 zitten (gunstigste verdeling) zal de speler met de drie ruitens in de vierde ruitenslag hoogstwaarschijnlijk meetroeven...

Geen verliesslag tellen vanwege introevers is leuk, maar wees daar wel voorzichtig mee. Geen verliesslag wordt namelijk wél een verliesslag als je noodzakelijke introefkaart inmiddels van het podium is.

Het beeld wordt wat duidelijker als we ook de te maken slagen tellen, uitgaand van normale tegenzitsels en van gewoon rechttoe rechtaan troeftrekken. Houd je vast, ik tel:

- vijf slagen in harten;
- twee in ruiten;
- een in klaveren.

Normaal spelen - eerst de troeven ophalen en daarna de azen en heren incasseren - levert dus acht slagen op. We moeten er dus twee versieren.

Heroverweeg je speelplan als je onderbouwing afwijkt. Zit je (weer) in het goede spoor, kijk dan op het volgende blad.

Extra te halen slagen

♠ V B 10 9 6 4

♥ 7 6 4

♦ 8 7

♣ 4 2

♠ 7

♥ A H V 8 3

♦ A H 9 2

♣ A 10 8

♠AH is gespeeld, alle schoppens in noord zijn hoog; schoppenslagen genoeg dus... helaas zijn ze echter niet bereikbaar. Om de schoppens te kunnen maken moeten we eerst alle troeven hebben opgehaald, en daarvoor moeten we minstens driemaal troeftrekken. Aan de schoppens hebben we dus niets!

Twee ruitenintroevers kunnen we vergeten; één is het hoogst haalbare omdat de vierde ruitenslag beslist een tegenspeler mee gaat troeven.

We gaan dus spelen op één ruitenaftroever en op één klaverenaftroever.

Hoe ga je dat flikken? Lees pas verder als je daar zelf een idee over hebt.

Hoe flikken we dat?

♠ V B 10 9 6 4

♥ 7 6 4

♦ 8 7

♣ 4 2

♠ 7

♥ A H V 8 3

♦ A H 9 2

♣ A 10 8

♠A is voor west; ♠H troeven we in zuid.

We trekken beslist géén troef, want dan kunnen we die twee extra (aftroef)slagen schudden...

Begin met het weggeven van een klaverslag: ♣8 naar ♣2. Dat oogt nog artistiek ook. En we moeten nu eenmaal een klaverenslag afgeven voordat we de derde klaveren kunnen aftroeven.

Na die klaverenweggever kunnen OW drie dingen doen:

1. Ze kunnen schoppen naspelen. Stel dat **oost** die klaverenslag neemt en schoppen naspeelt, wat laat je zuid dan bijspelen?

Maak niet de fout om te gaan troeven. Want als west overtroeft, kost je dat een keiharde slag - en daarmee het contract. Speel op die schoppen een ruitje bij; dat is toch een vaste verliezer! Bekent west schoppen, dan loopt die slag door naar noord, goed voor een overslag. Troeft west, dan kan hij in ieder geval geen schoppen meer naspelen.

2. OW spelen troef na. Dat is voor ons de vervelendste voortzetting. Als de leider niet de troeven ophaalt, heeft hij daar meestal een goede - voor ons kwade - reden voor. Het is dan vaak goed om als tegenstander dat karweitje voor hem op te knappen... Die troefslag is voor zuid. Dán ♦A, ♦H, ruiten getroefd, naar ♣A, klaveren getroefd. De twee extra (troef)slagen zijn nu binnen. Door het troefnaspel van OW kan de leider nu niet met troef vervolgen; hij moet hopen dat schoppen-na, getroefd, niet door west wordt 'overruled'.

3. OW spelen klaveren of ruiten na. Heerlijk! Stel, ze kiezen voor ruiten. ♦A, ♦H, ruiten getroefd, klaveren naar ♣A, klaveren getroefd. Met de laatste noordelijke troef begint het feitelijke troeftrekken.

Score

Die hangt af van je antwoord op de volgende vraag.

Welke uitkomst zou voor de leider het meest vervelend zijn om zijn contract te kunnen maken?

- a ♠A, ♠H
- b ♥9
- c ♦V
- d ♣H

Antwoord en score

De meest beroerde uitkomst voor de leider is de uitkomst van ♥9 (troefuitkomst). Daarmee verdwijnt namelijk al meteen een troef van tafel. We willen twee aftroevers maken, een in ruiten en een in klaveren. In klaveren kunnen we pas een aftroever realiseren nadat we een keer in de klaverenkleur een slag hebben weggegeven. En stel, dat de tegenpartij na die klaverenslag wederom troef naspeelt... dan kunnen we maar éénmaal een aftroever maken! Antwoord b is daarom goed voor de volle tien punten.

Koos je voor een ander antwoord, ga dan terug naar het vorige blad en kies nog eens...

18. De gevaarlijke hand!

Denk nu niet meteen 'wat heeft hij nou weer verzonnen?'. Als je als leider een speelplan in elkaar timmert, moet je namelijk niet zelden rekening houden met 'de gevaarlijke hand'. Van Dale heeft dit zo ongelooflijk elementaire bridgebegrip nog niet in zijn woordenboek opgenomen. De plusversie van het Elektronische Groot Woordenboek der Nederlandse Taal (1.0S) geeft overigens wel een uitputtende opsomming van allerlei handvarianten. En daar zit nog een heel bruikbare tussen ook: *de kwaai hand*. De gegeven betekenis, het noodlot, dekt volledig de lading van *de gevaarlijke hand*. Mijn voorstel is om in de bridgewereld het begrip 'De gevaarlijke hand' met onmiddellijke ingang om te dopen tot 'De kwaai hand'.

Waar hebben we het over?

♠	4 2	
♥	A B 6	
west		oost
♠	H 6	
♥	H 10 4	

Stel, je zit in een sanscontract. Alle hoge schoppens zitten nog in het spel. Dan hoef je niet bang te zijn als west aan slag is. Die mag gerust met schoppen komen, je zit dan met ♠H in de achterhand. Maar... als oost aan slag is en schoppen speelt, kan er iets heel vervelends gebeuren als ♠A bij west zit. Je heer wordt eruit gesneden, en daarna kun je achter al die andere schoppens aanhollen. Heel irritant! Voor zover je dat kunt beïnvloeden is het zaak om te voorkomen dat oost aan slag komt. Wanneer je dus een extra slag wilt halen in harten door een snit op ♥V, snijd je over **oost** (♥6 naar ♥10, of ♥B voor). Mocht de snit mislukken, dan is west aan slag en ben je veilig. In dit spel is OOST dus **de kwaai hand**! Als die aan slag komt is dat vragen om het noodlot.

Meer is over het begrip Kwaai Hand niet te zeggen. Ga in de volgende drie spellen vooral na in welke tegenstander het noodlot kan schuilen en maak die onschadelijk, kan me niet schelen hoe! Uiteraard zonder gebruik te maken van fysieke, non-verbale en verbale middelen.

Spel 1

♠	4 3
♥	A H 3
♦	H B 5 4
♣	7 6 4 2
♠	H V 5
♥	7 6 5
♦	A 10 9 8
♣	A H V

Je speelt 3SA, west start met ♠2, oost ♠10. Hoe luidt je speelplan als je weet dat west met deze lage uitkomst zijn partner vraagt om terugkomst in die kleur?

Spel 2

♠ 4 3
♥ A 5 4
♦ H 5
♣ A B 10 9 8 7

♠ H 8 5
♥ V B 2
♦ A 7 4 3 2
♣ H 6

Je speelt wederom 3SA, west probeert je nu pootje te haken met de uitkomst van ♥3. Hoe pak je dit spel aan?

Spel 3

♠ 4 3
♥ A 5 4
♦ H 5
♣ V B 10 9 8 7

♠ A V 2
♥ V B 2
♦ A 7 4 3 2
♣ H 6

Je speelt weer 3SA met ♥3 als uitkomst. Hoe zit nu je speelplan in elkaar?

Op de volgende bladen kun je jouw gedachten naast die van mij leggen.

De juiste aanpak...

Spel 1

♠ 4 3

♥ A H 3

♦ H B 5 4

♣ 7 6 4 2

♠ H V 5

♥ 7 6 5

♦ A 10 9 8

♣ A H V

3SA, uitkomst ♠2 (oost ♠10).

Je neemt de eerste slag met ♠V. Een ding is zeker: west heeft ♠A. Oost zou ♠A beslist meteen hebben gelegd om schoppen terug te spelen. Nu ♠V van het podium is, mag oost niet aan slag komen. Zijn schoppennaspel zou onze ♠H vermorzelen met ♠AB achter 'hem'.

Daarom steken we over naar ♦H om ♦B voor te spelen en te snijden over oost. West mag ♦V maken. We zitten dan immers veilig met ♠H in de achterhand. Zodra ♦V gemaakt of opgevangen is, sla je ♣AHV, in de hoop dat de klaveren 3-3 zitten, dan levert noords laatste klavertje een mooie overslag op.

Tip!

Speel in de 2^e slag niet ijzerenheinig ♦8 naar ♦H maar leg berekenend ♦10 op tafel. Alsof je op ♦V gaat snijden. Heel veel westspelers zullen automatisch ♦V leggen - honneur op honneur. Ook als west klein bijspeelt neem je over met ♦H om daarna over oost te snijden. Het extra kansje dat west ♦V cadeau geeft kost niets. En elke extra slag kan goed zijn voor een top.

Spel 2

♠ 4 3
♥ A 5 4
♦ H 5
♣ A B 10 9 8 7

♠ H 8 5
♥ V B 2
♦ A 7 4 3 2
♣ H 6

Je speelt wederom 3SA, west probeert je nu pootje te haken met de uitkomst van ♥3. Hoe pak je dit spel aan?

Een ding staat vast, oost mag niet aan slag komen, want zelfs voor de meest zwakke bridger is het niet moeilijk de schoppenkleur te vinden. Neem daarom geen onnodig risico: leg meteen ♥A! ♥VB blijft immers goed voor een opvang in harten.

Dan ♣B en snijden op ♣V. West kan geen kwaad als die ♣V maakt, dus gun hem die lol. Stel dat west dan ruiten terugspeelt, neem die slag dan met ♦A. Dan ♣H en oversteken naar ♦H om de overige klaveren te maken. Zou je de ruitenterugkomst met ♦H nemen, dan blokkeren de klaveren (na ♣H kun je niet meer terug naar de tafel).

Spel 3

♠ 4 3
♥ A 5 4
♦ H 5
♣ V B 10 9 8 7

♠ A V 2
♥ V B 2
♦ A 7 4 3 2
♣ H 6

Je speelt weer 3SA met ♥3 als uitkomst. Hoe zit nu je speelplan in elkaar?

Ik geef het meteen toe, een van de meest gluiperige spellen. Want waar zit de kwaai hand? We zijn overal heerlijk in gedekt, geen vuiltje aan de lucht dus. Oja? Mm, laten we dat even testen... Je duikt de hartenuitkomst, omdat het zo heerlijk onbewolkt is. Oost neemt met ♥H en speelt... ♠B terug. Jij legt ♠V, west ♠H. OW spelen schoppen door, net zolang tot ♠A is gevallen. Ja, en je moet van de klaveren leven. Driemaal raden in welke kleur OW terugkomen na het incasseren van ♣A... 3SA maak je altijd fluitend als je ook nu meteen ♥A legt in de eerste slag. Dan ♣7 naar ♣H, ♣6 terug, net zolang tot ♣A achter de coulissen kan. ♦H is ook nu de portier naar de overige klaveren.

Score

Per goed gespeeld spel 3 punten; voor drie goed gespeelde spellen 1 punt extra. En je weet het, je eindscore is je schoolcijfer voor het opsporen en elimineren van kwaai handen.

19. Verdediging op multi-2-openingen

In Bridgeland onderscheiden we verschillende soorten 2-openingen in een kleur.

Een stukje geschiedenis

Heel lang geleden speelde vrijwel iedereen dezelfde soort 2-openingen. De 2♣-opening was de meest sterke opening. De gelukkige die dát deed had echt een loeisterke hand, zelfs als partner 'niets' had, was een manchecontract het minst haalbare. De 2♦/♥/♠-opening gold toen meer als een soort semi-forcing, opener kwam 1 à 1½ slag te kort om op eigen kracht de manche uit te bieden.

In de zestiger jaren werd het voor die tijd uiterst progressieve EKAS-systeem geboren. En naast de vrije val van de 1SA-opening, van 16/18 naar 12/14 punten, voerde EKAS de zwakke twee-opening in. 2♥/♠ beloofde minstens een 6-kaart met 8/11 punten. Een aantal jaren later, vraag mij niet wanneer precies, ontstond de Verdi-conventie voor de verdedigende openingen in een kleur op 3-hoogte. Volgens Verdi moest worden geopend in de kleur ónder de lange kleur. Dus met een lange hartenkaart en weinig kracht moest worden geopend met 2♦. Partner bood vervolgens de lange kleur, 3♥ in dit voorbeeld. 4♥ met een hand waarin hij vier slagen meenam. In de meeste gevallen had partner een sterkere hand dan de 3-opener, met als voordeel een uitkomst naar de sterke hand, in plaats van door de sterke hand (lees: vorken) heen. Niet zelden levert dat een extra slag op. Snel na de invoering van de Verdi-conventie kwam ik op het idee om het bieden onder de lange kleur ook op 2-hoogte toe te passen, met twee mogelijkheden: of zwak met lengte in de aangrenzende kleur, of sterk met lengte in de geopende kleur. Het grote voordeel van deze toepassing is dat ook met een zwakke hand en lengte in een lage kleur verdedigend kan worden geopend. Ik heb deze opening de RobGer-2-opening gedoopt, waarbij Ger staat voor Ger van Zoelen, de man waarmee ik 24 jaar met ongelooflijk veel plezier heb gebridged, en die ook altijd bereid was mijn (soms te) creatieve gedachten uit te proberen.

Later ontstond de multi-2♦. Deze wordt inmiddels praktisch door heel briggend Nederland toegepast. De 2♦-opening belooft een zwakke hand met lengte harten of schoppen, of een sterke hand met lengte in een lage kleur of een heel sterke sanshand. Toch gaat mijn voorkeur uit naar de RobGer-2, vooral omdat je daarmee ook kunt storen en stressen met lengte in een lage kleur en weinig punten. Die mogelijkheid heeft de multi-2♦ niet.

Verdediging tegen multi-openingen op 2-hoogte (zowel multi-2♦ als RobGer-2)

Rondje wachten

Omdat de kleur waarin opener opent meestal niets zegt over het bezit in die kleur, en de hand zowel sterk als zwak kan zijn, zal de partner van de 2-opening in de praktijk 'nooit' passen. Voordeel daarvan is dat je met openingskracht desgewenst kunt passen als de 2-opener rechts van je zit. Je komt immers beslist nog een keer aan bod, en dan weet je meer over kleur en kracht van beide spelers.

Zit de opener links van je, dan hangt het van je rechtertegenstander af of je op een tweede biedbeurt mag rekenen. Biedt je rechtertegenstander passief, uitgaand van een zwakke openingshand, dan zal opener waarschijnlijk passen als zijn hand inderdaad zwak is. In dat geval zul je met openingskracht iets moeten doen om te voorkomen dat je ongemerkt wordt weggeblazen...

Vier alternatieven!

Pas: Dat kan met een zwakke hand, maar ook met een sterke hand waarmee je niet uitsluit de tegenstanders flink dwars te kunnen zitten. Dat is het geval als je lengte en kracht hebt in de kleur die de tegenstander waarschijnlijk heeft als de opening zwak is. Met bijvoorbeeld openingskracht en twee sterke hoge 4-kaarten kan eerst passen de nodige punten opleveren. Door het kunstmatig karakter van de multi-opening zal de partner van de 2-opener niet passen. Als rechts van je wordt geopend, krijg je dus altijd nog een tweede biedkans.

Doublet: Beloofd openingskracht met interesse in de openingskleur (minstens goede 4-kaart).

Bod in kleur tegenpartij als de openingshand zwak is:

Daarmee ontken je lengte/kracht in die kleur. Met wel iets moois in die kleur had je namelijk in je eerste beurt gepast om in je tweede beurt een strafdoublet te kunnen plaatsten als die kleur inderdaad de speelkleur is geworden! Het bod in de kleur van de tegenpartij als de openingshand zwak is, heeft daarom meer de betekenis van een informatiedoublet. Je vraagt met dat bod aan partner om zijn hand te omschrijven.

Bod in andere kleur:

Is niets anders dan een hand die zwakker is dan een opening met lengte in de geboden kleur. Een bod dus dat je gewoon wilt spelen.

We laten nu in alle rust vijf 2-openingen over ons heenkomen. Denk niet te lang na, doe gewoon wat je denkt dat goed is.

We gaan er in alle situaties van uit dat de 2♦-opening de bekende 'multi' is. Dat betekent dat de 2♦-opener drie verschillende soorten handen kan hebben.

- a. Een zwakke hand met een lange hoge 6-kaart.
- b. Een sterk spel met een sterke lage kleur.
- c. Een sansverdeling met 23 punten of meer.

Geef in elke biedsituatie aan wat je met de gegeven zuidhand zou doen.

1.

West	Noord	Oost	Zuid
--	--	2♦	??

Zuidhand

♠ A H 8 7 4
♥ 7 6
♦ 7 4 2
♣ H V 3

2.

West	Noord	Oost	Zuid
--	--	2♦	??

Zuidhand

♠ A H 8 7 4
♥ 7 6
♦ A V 10 8
♣ 9 3

3.

West	Noord	Oost	Zuid
--	--	2♦	??

Zuidhand

♠ 8 6
♥ V B 10 8 4
♦ 8 5 3
♣ A H 8

4.

West	Noord	Oost	Zuid
--	--	2♦	??

Zuidhand

♠ H V 6 3

♥ A B 9 6

♦ 7 6

♣ A 8 7

5.

West	Noord	Oost	Zuid
--	--	2♦	??

Zuidhand

♠ H 4

♥ V 7 6

♦ 9 6

♣ A B 9 8 5 3

Heb je jouw acties bepaald? Dan kun je die op de volgende bladen vergelijken met mijn ideeën.

Suggesties

1.

West	Noord	Oost	Zuid
--	--	2♦	??

Zuidhand

♠ A H 8 7 4

♥ 7 6

♦ 7 4 2

♣ H V 3

2♠! De enige kleur waarin je bent geïnteresseerd. Daarmee haal je ook meteen wat mogelijkheden voor west weg om zijn hand en/of interesses aan te geven. Vooral als jij wel kwetsbaar bent en OW niet, moet je hand niet al te zwak zijn voor zo'n bod.

Aantrekkelijk alternatief is om eerst een rondje te passen. Als oosts hand zwak is, en west evenmin een hand heeft om initiatief te nemen, zal wat OW betreft het eindbod 2♥ of 2♠ zijn. Na 2♥ kun je 2♠ bieden en na 2♠ kun je beter tegenspelen dan zelf nog iets proberen. We gaan er dan natuurlijk van uit dat onze partner geen enkele biedactie nam. Stel dat partner bijvoorbeeld een doublet gaf, dan zien wij met onze hand meteen flinke manchekansen.

Na:

West	Noord	Oost	Zuid
--	--	2♦	pas
2♥	doublet	pas	??

... kun je met de zuidhand in één klap 4♠ bieden. Wests 2♥ betekent namelijk niets anders dan dat west onvoldoende kracht heeft voor de manche en niets anders wil dat een 2-contract in de lange hoge kleur van Oost. 2♥ zegt dus niets over het hartenbezit van west! Zuids pas op noords doublet belooft een zwak spel met lengte harten.

Score

Je mag voor 2♠ én voor 'pas' in de eerste ronde, 2 punten noteren.

2.

West	Noord	Oost	Zuid
--	--	2♦	??

Zuidhand

♠ A H 8 7 4

♥ 7 6

♦ A V 10 8

♣ 9 3

Doublet! Daarmee breng je tegelijk twee boodschappen over: minstens een redelijke 4-kaart in de ruitenkleur én openingskracht. Vooral die openingskracht is van belang. Gevaar van een verdedigende 2-opening is dat je met je partner een waterdichte manche mist. In je 2e beurt is het nog vroeg genoeg om desgewenst je schoppenkleur te laten horen.

Meteen 2♠ bieden is gevaarlijk. Partner rekent dan niet op openingskracht waardoor je een kansrijk manchecontract kunt missen.

Eerst een rondje passen raad ik eveneens af. In de meeste gevallen zal oost een zwakke hand hebben. En als west toevallig ook niet veel heeft, is het niet uitgesloten dat het gedoubleerd tegenspelen van OW veel meer punten kan opleveren dan zelf spelen. Mochten OW een veilige speelsoort vinden, dan kun je altijd nog voor een eigen contract kiezen. Met het doublet, open je dus al meteen de schiettent, noord zal maar een opening mee hebben met een stuk of vijf hartens...

Score

Doublet: 2 punten; eerst een rondje pas: 1 punt; meteen 2♠: 0 punten.

3.
West Noord Oost Zuid
-- -- 2♦ ??

Zuidhand

♠ 8 6
♥ V B 10 8 4
♦ 8 5 3
♣ A H 8

Als 2♥ alleen openingskracht aangeeft, zonder iets te beloven over je hartenbezit, heb je een klein probleem. Je zou dan eigenlijk deze beurt moeten passen of 3♥ moeten bieden. Voor 3♥ is je hartenkaart echter te kort. Alternatief is tóch 2♥ bieden, alsof je openingskracht hebt, met het voornemen daarna eventueel je hartenkleur te laten horen. Je hebt immers 'mooie' punten (*♣AH is normaal gesproken goed voor twee slagen; met ♦H in plaats van ♣H moet je dat nog maar afwachten*). Als uit het bieden van OW blijkt dat ze een stamp punten hebben, kán het verstandig zijn om van verder bieden af te zien...

Score

Eerste ronde pas: 2 punten; meteen 2♥: 2 punten; meteen 3♥: 0 punten.

4.
West Noord Oost Zuid
-- -- 2♦ ??

Zuidhand

♠ H V 6 3
♥ A B 9 6
♦ 7 6
♣ A 8 7

2♥, mits dat een hand aangeeft waarmee je anders een informatiedoublet had gegeven. Doublet, mits je daarmee minstens een opening en niets in de ruitenkleur belooft.

Score

2♥ en doublet: 2 punten, uiteraard alleen als je actie aan de gestelde voorwaarde/gemaakte afspraak met je partner voldoet.

5.

West	Noord	Oost	Zuid
--	--	2♦	??

Zuidhand

♠ H 4

♥ V 7 6

♦ 9 6

♣ A B 9 8 5 3

3♣! Heerlijk een partij biedruimte wegnemend voor OW en aan je partner in één klap vertellend waar je enige interesse naar uitgaat. Toch kan een pas ook goed uitpakken. Want stel dat west een zwak bod doet (2♥) en partner noord een informatiedoublet geeft, dan kan het 'paardenbod' van 3SA best leuk uitpakken, dankzij je opvang in de hoge kleuren. Je lengte klaveren is dan ook voor OW een verrassing en kan dan goud blijken. Ook als partner na jouw eerste pas niets laat horen, zou je - door je 6-kaart en met gunstige kwetsbaarheid - na 2♥/♠ alsnog 3♣ in de ring kunnen gooien.

Score

3♣: 2 punten; pas: 2 punten.

Eindscore

Dat moge duidelijk zijn, de som van je score geeft je schoolcijfer voor omgaan met de multi-2♦ van de tegenpartij.

Wat ook duidelijk moge zijn is dat niet standaard één aanpak de enig juiste hoeft te zijn. In de eerste plaats komt wel dat je met je partner op één lijn zit. Misverstanden kunnen bijzonder kostbaar zijn, vooral omdat alles zich meteen op 2-niveau of hoger afspeelt.

20. Kerstontspanning

In deze aflevering geen droge theorie of lastige regels. Nee, alleen slechts één vraagstukje per elementair bridgeonderdeel waarmee je relaxed aan jezelf kunt bewijzen dat je ongemerkt toch mooi alle takken van deze zo edele bridgesport beheerst.

Spel 1 Speelplan troefcontract

♠ 7 4 3
♥ A V 3 2
♦ 6
♣ H V B 10 9

♠ A H 6
♥ H B 10 7 4
♦ A 5 3
♣ 4 3

Na	1♣ (noord)	1♥
	1♥	3♥
	4SA	5♦
	6♥	pas

speel je als leider 6♥. West komt uit met ♠2 (oost ♠V).

Je neemt ♠V met ♠A en vervolgt met:

- ♣3
- ♦A; ♦3 getroefd
- troeftrekken

Spel 2 Uitkomst

Onder passen van NZ bieden OW:

West Oost

1♦ 1SA

3SA pas

Met welke kaart kom je als zuidspeler uit?

♠ 6 4

♥ H 10 9 7

♦ A 4 3

♣ B 8 7 6

- a. ♣6
- b. ♣8
- c. ♦3
- d. ♥7
- e. ♥10
- f. ♠6

Spel 3 Tegenspel

West opende en speelt 1SA.

Partner noord komt uit met ♣8.

In dummy wordt ♣4 bijgespeeld.

Welke kaart leg jij als zuidspeler?

♣8
N
W O ♣A 10 4
Z
??
♣ H V 2

- a. ♣2
- b. ♣V
- c. ♣H

4. Speelplan sanscontract

♠ H V 6 5 3
♥ 3
♦ A H 7 4 3
♣ 10 3

♠ A 2
♥ A H V 4 2
♦ 6 2
♣ B 9 4 2

Na	1♥ (zuid)	1♠
	2♣	3♦
	3SA	pas

Mag jij als zuidspeler 3SA spelen. West start met ♥B voor jouw ♥V.
Welke twee speel je na?

- a. ♣2
- b. ♦2
- c. ♥2
- d. ♠2

5. Biedvraagstuk

Noord/niemand			
West	Noord	Oost	Zuid
--	1♥	pas	1SA
1♠	pas	pas	2♣

Hoeveel punten heeft Zuid?

- a. 6/7
- b. 6/9
- c. 8/9
- d. precies 10 met een 4-3-3-3-verdeling
- e. 10/meer, zuid corrigeert hiermee zijn eerste bod van 1SA

Antwoorden

Spel 1 Speelplan troefcontract

- a = 5 punten
- b = 0 punten
- c = 10 punten

♣A verlies je altijd. Als het daarbij blijft, is 6♥ gemaakt. We moeten voorkomen dat ♠6 een verliezer wordt. En dat voorkomen we door ♠6 op te ruimen op de lange sterke klaverenkaart. Daarom mogen OW alleen aan slag komen met ♣A als wij op dat moment ♠H nog hebben. We moeten dus snel zijn met het ontwikkelen van de klaverenkleur (a). Als we daar meteen na ♠A mee beginnen riskeren we echter een aftroever van OW. Daarom trekken we eerst troef (c). Zitten de ontbrekende troeven 2-2 of 3-1, dan kun je alle troeven ophalen en op de klaveren overstappen. Met de vierde troef kun je dan oversteken als OW ♣A niet meteen leggen. Zitten de troeven 4-0, dan moet je na de derde troefslag op klaveren overstappen en hopen dat OW meteen ♣A maken óf dat de speler met de laatste troefkaart minstens drie klaveren heeft. Want op die derde klaveren ruim je ♠6 op. Met het meteen aftroeven van ruitens (b) creëer je geen opvang voor de verliezer ♠6. Daarnaast worden de klaveren onbereikbaar als OW ♣A een keer ophouden en de troeven 3-1 zitten.

Moraal

Speel niet op aftroevers als je dezelfde verliezers kunt opruimen op een lange kleur.

Spel 2 Uitkomst

- a = 2 punten
- b = 0 punten
- c = 0 punten
- d = 5 punten
- e = 10 punten
- f = 2 punten

Tegen een sanscontract kom je in principe uit in je langste kleur, met deze hand dus in klaveren of harten. Harten is kansrijker, omdat oost op 1♦ niet 1♥ of 1♠ antwoordde. Ook de ruitkleur steunde hij niet. Oost kan geen 3-3-3-3-verdeling hebben, hij moet dus minstens een 4-kaart klaveren hebben (met te weinig kracht om deze kleur op 2-hoogte te laten horen). Daarom moet de uitkomst in harten zijn. Als je in een kleur een 'binnenserie' hebt, is het goed om uit te komen met de hoogste van die binnenserie. De waarde daarvan blijkt meteen als dummy ♥B heeft en partner ♥V.

Moraal

Als je uitkomstkleur een 'binnenserie' rijk is, kun je beter met de hoogste van die binnenserie uitkomen dan met de allerlaagste kaart van je uitkomstkleur. Een binnenserie wordt gevormd door twee of meer aan elkaar grenzenden kaarten.

Van ♥ A B 10 6 2: uitkomst ♥B

Van ♥ A B 8 6 2: uitkomst ♥2

Van ♥ H 10 9 7: uitkomst ♥10

Van ♥ H 10 6 2: uitkomst ♥2

Spel 3 Tegenspel

a = 0 punten

b = 10 punten

c = 5 punten

De derde man doet wat hij kan. Je moet hoog bijspelen, anders maakt de leider onnodig ♣B. Die zal de leider wel hebben, anders was onze partner wel met een lage klaveren uitgekomen. Waarom zouden we trouwens risico nemen?

Dan de keus tussen ♣V of ♣H. Voor jou maakt het niet uit of je deze slag maakt met ♣V of met ♣H. Maar... voor je partner wél! Als je ♣H zou leggen, weet partner niet waar ♣V is. Als je ♣V legt, en de leider neemt die slag niet over met ♣H, weet je partner dat ♣H ook bij jou moet zitten. Zodra noord in een andere kleur weer aan slag is, zal hij met een goed gevoel weer klaveren voorspelen zodat ook je ♣H alle kans krijgt in een slag te veranderen.

Moraal

Maak het je partner zo gemakkelijk mogelijk om dat te doen wat jij graag wilt.

Spel 4 Speelplan sanscontract

a = 0 punten

b = 5 punten

c = 2 punten

d = 10 punten

Je telt acht vaste slagen, met heel veel kansen op de noodzakelijke negende slag. We gaan ze even na.

De ontbrekende schoppens 3-3; als je achter elkaar ♠AHV speelt, maak je zelfs een overslag.

De ontbrekende ruitens 3-3; als je begint met een ruitenslag weg te geven, krijg je daar later - waarschijnlijk nadat OW eveneens ♣AHV oprapen - een ruitenslag voor terug.

De ontbrekende hartens 4-3; net als bij de ruitens moet je dan eerst een (harten)slag weggeven.

De kans dat de hartens 4-3 zitten is echter niet groot. West kwam daarin uit, waardoor de kans op een 5-kaart of langer toeneemt. Dat maakt het weggeven van een hartenslag onaantrekkelijk, omdat we daar - met een 5-kaart tegen - geen slag voor terugkrijgen (speelwijze c).

♦2 naar ♦3 spelen (speelwijze b) lijkt het aantrekkelijkst, omdat die slaagt als de ruitens of de schoppens 3-3 zitten. Toch is er een kansrijker aanpak: begin met het

weggeven van een schoppenslag (speelwijze d)! In dat geval krijg je ook een negende slag als de ontbrekende schoppens 4-2 zitten. En, belangrijk, een 4-2-zitsel komt veel vaker voor dan een 3-3-zitsel.

Beginnen met ♠AHV en dán pas een schoppenslag weggeven als ze 4-2 zitten, heeft als nadeel dat de zuidelijke hartens niet meer bereikbaar zijn!

De klaveren aanspelen (a) is vragen om moeilijkheden. OW zullen beslist vervolgen in de kleur waar het lek in zit.

Spel 5 Biedvraagstuk

- a = 0 punten
- b = 10 punten
- c = 0 punten
- d = 0 punten
- e = 0 punten

1SA geeft in deze situatie alleen maar aan:

- géén 4-kaart schoppen;
- géén 4-kaart harten mee (uitgaand van een mogelijke 4-kaart bij noord; als noord minstens een 5-kaart harten belooft, ontkent 1SA een 3-kaart mee);
- 6/9 punten.

De 1SA-bieder kán dus een hele lange kleur hebben, met te weinig kracht om die - in deze eerste beurt te laten horen. Meteen 2♣ na 1♥ belooft immers minstens tien punten waarna de meest openers niet meer te houden zijn.

Met 6/9 punten en een 6+kaart klaveren, is het natuurlijk heel onaantrekkelijk om OW in alle rust 1♠ te laten spelen. Zowel met 6, 7, 8 als met 9 punten bieden wij dan alsnog die lange kleur. Partner kan onze kracht niet meer verkeerd inschatten omdat wij met 1SA onherroepelijk onze bovengrens van 9 punten aangaven.

Eindscore

Deel de som van al je punten door vijf. De uitkomst is je schoolcijfer voor je 'bridgebreedte'.